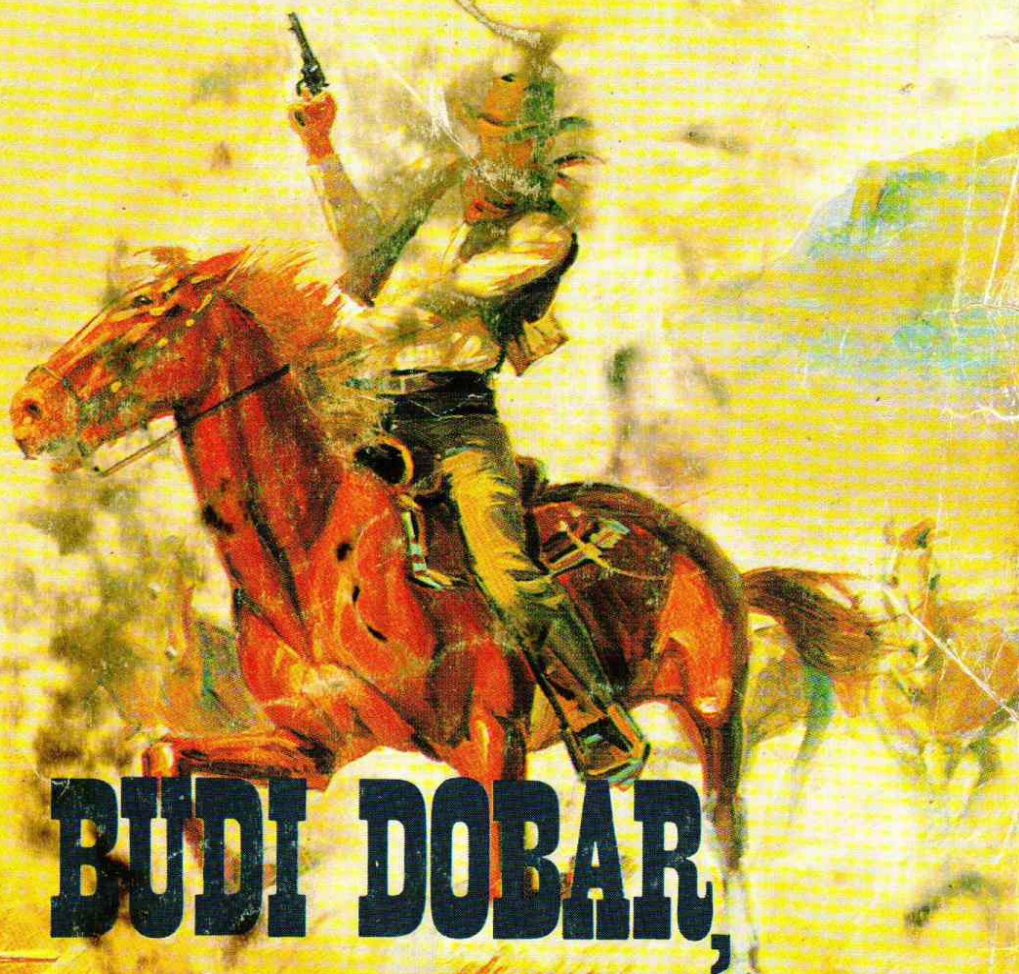

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 7 DIN BROJ 276

**BUDI DOBAR,
KAUBOJU!**

G. F. Unger:

BUDI DOBAR, KAUBOJU!

G. F. Unger: **BUDI DOBAR, KAUBOJU!**
Naslov originala: SEI GUT, COWBOY!
Copyright: Bastei – Verlag, Gustav H. Lübke,
Bergisch Gladbach
Recenzija: Dalibor Cvitan, književnik
Prijevod: Nada Iveljić
Grafički urednik: Ivica Bartolić
Urednik: **Marcel Čukli**

•Laso• – Izdavač OOUR informativno-revijalna
izdanja NIŠP •Vjesnik• Zagreb, Ljubice Gerovac 1 –
Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković – Tisak
OOUR Novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG
•Vjesnik• Zagreb, Ljubice Gerovac 1 – Zagreb 1979.
Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA
PRESS AGENCIJA Zagreb.

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 364. d ili 327,60 d s popustom od 10%, a za 6 mjeseci 182. -- d ili 163,80 d s popustom. Samo unaprijed plaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-586 OOUR •Vjesnik SSRNH• s oznakom za •Laso•.

Cijena za inozemstvo: DM 1.80. ASCH 10.00. SFRS 200. HFL 2.00
Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36.00, SKR 63.00, ASCH 250.00.
FF 74.00, SFRS 36.00. HFL 37.00 US\$ 15.00
UPLATA NA DEVIZNI RAČUN 30101-620-37-7210-256 – Privredna banka Zagreb za •Vjesnik•.
EKONOMSKA PROPAGANDA: •Vjesnik• Agencija za marketing Zagreb.
Trg bratstva i jedinstva 6 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili 480 US\$.
Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7-1973. od 26. XI 1973.

I

Jahali su noću, vrlo polako, jer je Rock, jak kao medvjed i divovska rasta, već dva sata držao u naručju umirućeg oca. A stari Bill Ivey nije bio lagan.

Pa ipak, Rock ga je držao u svom naručju upravo tako kao da je stari Bill lagani dječak. Konj je ispod njih soptao, premda su jahali polako. Rock i njegov otac imali su zajedno oko dvjesta kilograma.

Na čelu je jahao Bruce Ivey. Nakrivio se u sedlu jer je bio ranjen. Pa ipak je vodio kroz noć tu malu skupinu. Imao je fine instinkte, kakve imaju Indijanci.

Rocku s lijeve strane jahao je Ring Ivey, najstariji sin ranjenog starca. Golem i plavokos. Pod sjajem zvijezda ponekad bi se zasvjetlucalo njegovo golo tijelo, jer je razderao košulju da ocu previje rane. S desne pak strane jahao je Oliver Ivey. Obris njegova lika je malen. On se kreće brzo.

Jahali su tako kroz noć da bi udovoljili očevoj želji. On je htio umrijeti u vlastitom krevetu, htio je postići ono što mnogi Iveyjevi nisu mogli: umrijeti u svojoj postelji, bez čizama na nogama.

Kad se na nebu s istoka pokazao svijetao trag i kad se ugasio crveni sjaj gorućeg ranča na jugu, oni su stigli do svoga malog ranča što je nalikovao na zaokruženo slovo I. Iveyjevi nikad nisu uspjeli povećati ranč jer su unazad dvije generacije žestoko ratovali s Kingsleyjevima. Među njima je postojala nemilosrdna mržnja, koja se prenosila s oca na sina.

Ujahali su u mali ranč. Bruce se svalio iz sedla i ostao naslonjen na zid kuće. Držak njegova kolta se sjajio. Zaškripjela su vrata brvnare, a kroz prozor je zažmirkalo žuto svjetlo petrolejske svjetiljke.

— U redu — začu se Ringov glas. On i Oliver tek su sada skočili iz sedla. Htjeli su prići Rockovu konju da pomognu snažnom bratu spustiti očevo tijelo. Ali Rock je potjerao svoga žutog konja na verandu. Tamo je sjahao s konja sa svojim teškim teretom kao da skida trupce. Dugim je nogama prešao preko verande. Progurao se kroz otvorena vrata noseći na rukama oca, koji je pomalo stenjao. Zatim je prešao preko dnevne sobe. Bruce je išao za njime noseći

svjetiljku. U spavaćoj sobi Rock je polegao oca na primitivno izrađen krevet.

Bruce postavi svjetiljku na mali stol. Onda su se sva četvorica primakla i šutke okružila krevet umirućeg Billa Iveyja. Znali su da njihovom ocu više nema spasa. I pravo je čudo što je izdržao cijeli taj put na konju i što je još uopće živ.

Ring Ivey stoji pri kraju kreveta i ukočeno bulji u smrću obilježeno lice svoga oca. Bruce i Oliver Ivey stoje s desne strane. I oni gledaju u oca.

Rock stoji s lijeve strane, tik do glave staroga čovjeka. On neprestano briše ocu znoj s lica i briše mu krv s usnica. Nakon nekoliko minuta Bill Ivey otvori oči, bistre oči. Odmah se vidjelo da je starac još pri svijesti. Oči su mu izražavale bol, ali osim nje i mnogo drugih osjećaja.

Zatim se pomakne njegova šiljasta bradica i on reče muklim glasom:

– Čizme, Ring!

Opreznim i laganim kretanjama Ring skine starcu s nogu istrošene čizme te ih pažljivo stavi na pod.

Kad se uspravio, dočekao ga je očev pogled. Naglo mu se obratio muklim glasom:

– Ring, ti ćeš sada biti voda Iveyjevih.

– Da, tata – ja sam sada voda – reče Ring nježno. Njegova su široka ramena lagano podrhtavala, njegove kao dim sive oči odjednom su se suzile, a lice mu je poprimilo zatvoren i odsutan izraz. Izgledao je kao čovjek koji očekuje

neku određenu zapovijed koju tek nevoljko može izvršiti.

Iznemogle oči umirućega promatrale su sinove. Na mahove se probijao do njih njegov mukli i isprekidani glas.

– Da... ja znam točno... što ti misliš, Ring! I ja sam također... tvoga mišljenja. – Ta je mržnja samouništenje... Ah, ja sam onda morao svom umirućem ocu zadati riječ da ću – mrziti i ubijati Kingsleyjeve... makar sam ih poznavao samo po izgledu. Ja, Bill Ivey, održao sam svoju riječ. Pri tom sam izgubio dva sina... i ženu. – Svakog dana proklinjao sam osvetu... vjerujte mi, sinovi moji, vjerujte!... I zato ja želim od vas... drukčije obećanje: Čim me pokopate, vi... s ovim našim malim stadom... napustite ovu zemlju! Napustite ove loše pašnjake. Potjerajte stoku tisuću milja daleko – sve do Oregona. I tamo počnite život ispočetka! – Ja to želim – ja, vaš otac. Ovdje nikada nećete moći postići ništa bolje i ostat ćete sitni rančeri, rančeri od tri centa, zato jer vam zbog osvetničke borbe s Kingsleyjevima neće ostati mnogo vremena za druge stvari... Čujte me, sinovi: mi smo godinama krali jedni drugima stoku i palili kuće. Ah, cijeli je moj život bio beskoristan. Nikad nisam uspio nešto stvoriti, samo ono najnužnije. Ja sam samo razarao. A i s Kingsleyjevima je bilo isto tako. Naše su obitelji mogle postati najmoćnije u cijeloj zemlji... da se nismo međusobno... Nemam više mnogo vremena. – Poslušajte, djeco: nekad sam davno morao obećati svome ocu na samrti da

ću sa svojom djecom, kad se rode, nastaviti rat protiv Kingsleyjevih. Dobro, to je prošlo. Ali ja sada od vas tražim drukčije obećanje: ostavite sve ovo ovdje i napustite zemlju. Ring, ja želim čuti tvoj pristanak.

Umirući je sve ovo izgovorio brzo, u žurbi, duboko potresen. I on i njegovi sinovi čuli su to: pot konjskih kopita što se približavao. Znao je da dolazi šerif s jakom pratnjom.

Već su se čuli glasovi iz dvorišta. Konji su toptali i rzali. Sedla su škripjela. Netko je ostrim glasom izdavao zapovijedi, a onda su se u predsoblju začuli koraci i zveckanje ostruga.

— Bille Ivey! Hej, Bille Ivey! Ja sam to! Šerif! Ne pravite nikakve gluposti jer sam naredio da opkole tu vašu stračaru i...

Sav crven u licu, šerif je zastao na vratima ugledavši nijemu grupu uz krevet umirućeg starca. Odmah je shvatio stanje.

Ipak je zadržao kolt u ruci i šešir na glavi. Nakon nekoliko sekundi Rock Ivey reče tiho, pogledavši šerifa tek ispod oka:

— Čuj, Slime Slade, ako ne makneš svoj kolt i ne skineš svoj smrdljivi šešir, iščupat ću ti oba uha.

To je Rock rekao sasvim mirno i kao usput.

Slade se trgne, problijedi. Znao je da bi taj div učinio točno ono što je i rekao. Zato odmakne svoj kolt i skine šešir. Bruce Ivey, koji je izgledao kao Indijanac, na brzinu pogleda šerifa a onda mu okrene leđa.

Ring Ivey uopće se nije obazreo. Neprestano je gledao oca. Zatim reče glasno i jasno, kao da uopće nije došlo do prekida:

— Ja ti obećajem, oče! Odustat ćemo od osвете i napustiti ovu zemlju. Sutra ćemo sakupiti stado i ostaviti polje Kingsleyjevima. Potražiti ćemo negdje mir i stvoriti potomstvo. Naši unuci neće biti opterećeni prošlošću. Obećajem ti to, oče!

Rekavši to, podigao je ruke te prema indijanskom običaju pokazao umirućem oba dlana.

Već gotovo ugašene oči starca naglo su se sklopile. A onda ih on opet otvori i pomakne ruku. Ring pride bliže i prihvati očevu ruku.

— Mnogo sreće, sine! Jahao uvijek za čistim tragom! Budi dobar, kauboju!

Starac je još to uspio izgovoriti.

Zatim je umorno okrenuo glavu u stranu. Obrazi su mu se zgrčili od boli. Pogledao je Brucea, svoga drugog sina po starosti.

— Bruce — promrmlja — Ring je sada gospodar i voda, ali on će vas trebati. Nikad ti nisam mogao zaviriti u dušu, sine.

— Njegova riječ za mene vrijedi, oče. Ring je preuzeo vodstvo. Ono što ti zahtijevaš, dobro je za sve nas — promrmlja Bruce nježno. Njegovo preplanulo duguljasto lice s istaknutim jabučicama postalo je još mrkljije. U njegovim tamnim indijanskim očima plamtjela je neka osobita vatra. Stisnuo je otežalu očevu ruku. Otac mu se obrati riječima:

– Želim ti sreću, Bruce! Budi dobar, kauboju!

Bruce lagano kimne glavom, odstupi natrag prema zidu te prekriži ruke na prsima. Njegovo je tamno lice opet postalo zatvoreno. Šutke je gledao kroz prozor odakle je u sobu dopiralo malo danjeg svjetla.

Stari Ivey pogleda sada svoga trećeg sina.

– Olivero – promrmlja – ti si neobuzdan i divlji. Po tome si nalik na svoga djeda. Ti se najprije upustiš u nešto a onda razmišljaš. Strahujem za tebe, jer...

– Ring će gospodariti – prekine ga Oliver. – A Ring je dorastao tome da me zauzda. Ne brini za mene, oče. Ja sam danas ostario, ne za jednu nego za deset dugih godina. Sve će biti u redu, tata!

On se spontano sagne prema očevoj ruci i poljubi je.

– Ne brini, tata – reče tiho.

Starac pokrene ruku, podigne je i malo prijede njome preko crvenokose glave, na kojoj su divlje kovrčice bile isto tako neukrotive kao i sâm Oliver Ivey.

– Neka te prati sreća, Olivero – tebi će je i trebati. Budi dobar, kauboju!

Svojim je sinovima uvijek ponavljao na kraju stari pozdrav kauboja:

Budi dobar, kauboju!

Da, on je želio da mu sinovi budu: dobri, vjerni, hrabri, ponosni, pošten i neokaljani.

A onda je posljednjom snagom okrenuo glavu u stranu. Jer tamo je najmlađi sin klečao uz njega na koljenima.

Rock je brdo mišića i kostiju. On je silan. U očima mu izraz

očaja. Takve su oči u bernardinca kad se nađe na grobu gospodara.

Rock je div s dječjom dušom – tako dugo dok se ne razljuti i dok ga puštaju na miru.

Ali kad se razbjesni, preobrazila se tako reći u srditog nosoroga i mnoge stvari koje tada učini poslije skupo plaća. On je škrt na riječima i poput Brucea stalno duboko i skrovito zamišljen. Ali kad jednom nešto kaže, to znači da je dobro razmislio i da stoji iza svojih riječi.

Takav je Rock.

On je i jedini među sinovima Billyja Iveyja u čijim se očima vide suze.

– Tvoja snaga i odanost, Rock, bit će tvojoj braći veoma korisna – promrmlja starac.

– Budi sretan, Rock. – Neka te prati sreća. Budi do...

Zadnju riječ nije stigao dovršiti, jer mu je tijelo odjednom zamrlo. Bill Ivey je mrtav.

Svojom velikom rukom Rock drhteći prijede preko naboranog lica svog oca. Kad je odmaknuo ruku, Iveyjeve oči bile su sklopljene.

Rock se uspravi. Okrene se prema šerifu, koji je još kao ukopan stajao na pragu sobe.

– Izadi, Slade! – reče glasno.

– Nestani sa svojim ljudima što brže možeš! – prihvati Oliver i u tri duga koraka primakne se šerifu. No morao je proći kraj Ringa koji je stajao uz podnožje kreveta. Ring zastavi Olivera čvrstim pokretom.

– Podimo u dnevnu sobu – reče Ring mirno. – Tamo ćemo reći Sladeu što je otac

nama kazao, a reći ćemo mu i ono što mi mislimo.

On krene prvi iza šerifa. Rock ga je slijedio noseći svjetiljku. Za njima Oliver napusti sobu. Bruce Ivey još je stajao uza zid. Podno njegove desne noge stvorila se lokvica krvi. Kad je sa svjetiljkom nestalo i rasvjete iz sobe, i kad je samo malo svjetla nastajućeg dana prodiralo u prostoriju, tako da su se jedva raspoznavali komadi namještaja, pokrene se Bruce i pride krevetu.

– Tata – promrmlja tiho – što je to bilo s nama da smo živjeli progoneći ili bili progonjeni? Svi smo mi poznati kao divlji Iveyjevi. Ja ne vjerujem da ćemo u Oregonu naći mir. Uvijek će se naći neki novi Kingsleyjevi tamo kamo krenemo mi, Iveyjevi – i to zato što smo mi sami takvi. Ali vjeruj mi, oče, ja ću učiniti sve da budem dobar brat Ringu. Pomagat ću mu da obuzda Olivera i stražariti ću dok bude spavao. Zbogom, oče – ja sam oduvijek znao da se ti protiv Kingsleyjevih boriš samo zato što si to pod zakletvom obećao svom ocu. Dobro je što od nas nisi tražio takvu zakletvu.

On se okrene, pođe do svog kreveta i uzme čistu košulju što je ležala na jastuku. Bila je to nova novcata košulja. Bruce se tri mjeseca odricao pušenja da bi je mogao kupiti. Bili su siromašni. S košuljom u ruci, šepajući, krene u dnevnu sobu.

Odmah pokraj vrata stajao je Ring buljeći bez riječi u šerifa, koji je uzrujanim pokretima savijao cigaretu.

Ring je gol do pojasa. Tijelo

mu je čvrsto i lijepo građeno, uzor snažnog muškarca.

– Uzmi moju košulju, Ring – promrmlja Bruce i pruži mu je.

Ring se zagleda u brata. Ojednom je u Bruceovim očima nazreo nešto što dosad nije uspio otkriti: ljubav, pravu, toplu bratsku ljubav.

Bruceov otac također nije mogao proniknuti u dušu svog Indijancu sličnog sina. Ringu je to sada uspjelo. A onda, trenutak nakon toga, Bruce se opet zatvorio.

– Uzmi košulju – progundao je gotovo odsutno i othramao prema zidnom ormaru. Uzeo je nekoliko starih ispranih krpa, odšepesao do sjedalice i htio zaviti ranu na nozi. Ali tamo se našao Rock.

– Daj da ja to učinim, Bruce! Čizma ti je puna krvi. Ti, ludi Indijance. Zašto nisi već prije...

– Još je na vrijeme, Rock, ja imam mnogo krvi.

U međuvremenu Ring je svoje oči, sive kao dim, ponovno uperio na šerifa.

– Tornjaj se odavde! – reče.

Slim Slade povuče dim iz svoje cigarete. Njegova je šerifska zvijezda blistala pod sjajem svjetiljke. Izvana se čuo žagor ljudi koji su čekali dalje zapovijedi. Čulo se i toptanje konja.

– Ništa – zareži Slade. Baci cigaretu kroz otvoreni prozor.

– Nema svrhe! Vi biste se borili kao četiri bijesna vuka. Dosta mi je ako napustite zemlju. Ja sam upravo čuo o čemu je riječ. Vaš otac je mudar čovjek.

Htio se okrenuti, no sive Rin-

gove oči čvrsto su ga promatrale.

— Slade — reče Ring glasno — ti si na strani Kingsleyjevih, inače bi se držao postrance od cijele te stvari. Ali kad budeš potpisivao svoje izvještaje, ne zaboravi staviti primjedbu da smo mi Kingsleyjevima zapalili ranč zato što su oni potpalili sva naša spremišta za sijeno koja smo podigli da bismo zimi prehranili stoku. Da mi kojim slučajem nismo obećali našem ocu da ćemo sa stadom napustiti zemlju, naša bi goveda ove zime skapala od gladi. Zbog toga smo im se osvetili. Zapiši to u svoj izvještaj!

Pošto je još jednom pogledao sve prisutne u krugu, šerif krene.

Na vratima je još malo zastao i zarežao preko ramena:

— Zbilja sam sretan što napuštate zemlju. Kingsleyjevi će dobiti ovaj ranč i vaše livade za pašu u ime obećane naknade za štetu. Onda ode.

Oliver u onoj nastaloj tišini reče:

— Isto tako mogli bismo i mi zahtijevati naknadu štete od Kingsleyjevih. Hvata me želja da im ostavim još jednu uspomenu prije nego...

— Ti ćeš krenuti s nama, Rock — prekine ga Ring lednim tonom. — Sakupite stoku, a Bruce i ja doći ćemo za vama kolima. Vi se i ne morate više vraćati. Iduću noć provest ćemo u kampu sa sjeverne strane Little-Blue-Rivera. Je li sve jasno?

Oliver je htio ljutito odskočiti, ali Rock ga lupne po ramenu i izađe iz kuće.

Vani je potjera odjahala.

II

Kad su Ring i Bruce s kolima i malom konjskom zapregom stigli, stado je stajalo u uleknini. Bruce je upravljao kolima, a Ring tjerao malo stado konja. Čim su ih ugledali, Rock i Oliver stali su pucketati teškim bičevima za stoku. Malo se krdo uznemirilo. Bikovi su nevoljko rikali, krave mukale, a nekoliko teladi mečalo.

Onda se pametni bik-voda pokrenuo. Polako se stado okupilo, stvarajući nepravilan grozd, koji je neprestano mijenjao oblik i napokon se pretvorio u dugačku vuču. Stado nije veliko. Čuje se kako se rogovi sudaraju, repovi plešu preko košćatih leđa i diše se prašina. Šest ih je stotina. Dva-desetak konja i kola.

To je sav imetak što su ga Iveyjevi stekli u dva pokoljenja.

— Jiiipppiii! — viče Oliver.

— Jooohooo! — snažnim glasom uzvikuje Rock, nadglasavajući buku stada.

— Dobro, hoj! — mrmlja Ring.

Bruce pucka bičem i probija se na kolima naprijed sa strane stada.

Bruceova rana na nozi svakim satom sve nesnosnije boli. Sve više otiče. No on neprestano vozi prema zapadajućem suncu. Iza njegovih kola nalazi se bik predvodnik. Njega slijedi stado goveda.

Ponekad se začuju oštri i reški povici Rocka i Olivera, zatim oštro pucketanje njihovih bičeva, a jednom je odjeknuo i revolverski hitac.

Malo dalje, pokraj krda, Ring tjera nekoliko konja. Jednom je mahnulo rukom Bruceu. On mu je uzvratio mahanjem, misleći pri tom:

»Uvijek dolazi ono što mora doći. Sada, kada sam potreban Ringu, uskoro ću morati odustat. Osjećam da će se radna upaliti. Pustio sam je da krvari samo da se sama od sebe očisti. Uvijek sam tako radio i uvijek mi je uspijevalo. I zašto upravo sada mora...«

III

Dva dana poslije podigli su logor upravo između rijeka Little-Blue-River i Plate-River.

Dok je Bruce Ivey odvezivao konje, pao je u nesvijest. Kad je ponovno došao k sebi, ležao je uz vatru. Prepoznao je ogrubjela, mršava i zabrinuta lica svoje braće.

— Kauboj, zašto nam nisi rekao što je s tobom? O, ti tvrdoglavi Indijance, zašto...?

Oliver je to izgovorio u jadu, mašući rukama. No brzo je zanijemio, spazivši oštar Ringov pogled.

— Tvoja, se rana zatrovala, Bruce — reče Ring blago. — Ti si to već zacijelo znao prije dva dana. Mi te nismo smjeli povesti na tako dalek put. Ništa nam nisi rekao jer si znao da bi došlo do velikih neprilika da smo se duže zadržali u Countyju. Do vraga! Pa i da smo se i opet zakvačili sa šerifom Sladeom i s Kingsleyjevima... i to bi bilo bolje!

— Moja se rana nije zatrovala, to je samo upala! Stavite mi hladne obloge ili odrežite...

— Cijela ti je noga natekla, a

rana od metka puna je gnoja — prekine ga Ring. — Moramo te odvesti pravom liječniku.

— Sandersville nije udaljen više od dvadeset milja. Ja ću ga odvesti tamo, Ring — promrmlja Rock odlučno.

Odmah se udaljio da osedla dva svježja konja.

— Dobro — reče Ring polako — ja ću sâm ostati uz stado. Ti odvedi šest goveda u Sandersville i tamo ih prodaj. Novac daj Rocku da plati liječnika. Možda će Rock morati dan ili dva ostati uz Brucea, sve dok on ne bude u stanju da se vrati. Rocku, dakle, treba novaca za njega i za Brucea. Čim prodaš goveda, daj mu novac i vrati se natrag. Je li ti jasno, mali?

— Sigurno, Ring.

Za mjesecine Oliver je odvojio šest grla. Bilo mu je teško umorna goveda odijeliti od stada i potjerati ih dalje. Gotovo se cijelo stado uznemirilo. No uspio je, jer je bio dobar kauboj. Težak je posao pred njime. Ali on ga mora obaviti. U roku od dvanaest sati u Sandersvilleu treba prodati goveda. Za to vrijeme Bruceova će noga biti spašena. Uz pomoć Rocka Ring Ivey smjestio je Brucea na jednoga mirnog konja.

— Svezite me čvrsto — prigušenim je glasom zastenjao Bruce. Svezali su ga što su čvršće mogli.

Zatim se Bruce grčevito uhvatio rukama za jabuku sedla, Rock je prihvatio uzde i, jašući polako, krenuo s bratom.

Ring je dugo gledao za njima, još i onda kad su zamakli iza uvaline. Njegov je konj

osedlan i svezan kod stražnjega kotača kola. Ring osluškuje u noć.

Zanimjelo je pucketanje Oliverova biča. Stado se umirilo. Drvo u vatri pucketala. Zvijezde na nebu svijetle tirkiznim sjajem. Sa zapada puše povjetarac i donosi mirise s udaljenih polja kadulje.

Odjednom se Ring trgne. Noć je svijetla, obasjana mjesecom. Mogle bi se čitati novine. On jasno vidi rub usjekline, a ondje se pojavila grupa jahača. Došli su protiv vjetra i sada su zastali na uzvišici. On izvuče pušku iz sedla te provjeri može li brzim pokretom odriješiti konja koji je stajao privezan uz kola. Onda pogleda opet prema jahačima. Još su stajali uz istočni rub uvale. Sjene su im bile dugačke, Ring ih je lako mogao prebrojiti.

— Sedam — progunda. — Kladim se da su to preostali Kingsleyjevi sa svojim prijateljima. Naglim je pokretom nabio pušku i čekao.

Zatim se jedan jahač naglo izdvojio. Krenuo je dolje u uvalu, približavajući se vatri.

— To je stari Sam Kingsley — promrmlija Ring.

A onda začuje glas staroga.

— Hej, tko je to uz vatru? Iveyjevi?

Jahač je zaustavio konja desetak metara pred vatrom. Pogledao je preko vatre i spazio Ringa kako mirno stoji kraj svog konja ispred kola.

— He, jesi li ti, Ring Ivey?

Ring je još promatrao zaoštale jahače na rubu uvale. No oni su zaista čekali na mjestu. Jahač za jahačem. Vidio ih je

jasno pod osvijetljenim noćnim nebom. Kad se uvjerio da doista čekaju, upravio je svoje oštre oči na starog Sama Kingsleyja.

— Da čujem što imaš reći, Kingsley — reče mirno.

Zapadni vjetar odnio je njegove ne odviše glasno izgovorene riječi do osjetljivih ušiju starog čovjeka. On se tiho i ledeno nasmije, spustio se s mukom iz sedla te se pridržava konja dok nije izvukao svoj štap iz sedla. Tamo ga je držao umjesto puške. Podupirajući se o štap, približio se vatri i zastao na metar ispred Ringa.

— Oni leže negdje straga, ha? Tvoja mila braća. Vrebaju odnekud, hihhehe, ha? Vi, pasje buhe, vi ste prije nekoliko dana zapalili moj ranč i gotovo na smrt ranili moje sinove. Ali oni su vam, zajedno s mojim jahačima, lijepo uzvratili. Vaš poglavica nije to preživio, a i bratac-Indijanac dobio je lijepu uspomenu. To je dobro. A sad ću vam podijeliti još i posljednji spomen!

On se naceri, podigne štap i uperi ga Ringu u prsa.

— Same Kingsley — promrmlija Ring mirno — i ja mogu jednom zaboraviti da si ti star čovjek. Nemoj prenapeti luk. Kad hromi vuk ostari, on mora postati oprezniji.

Nastade kratka stanka. Starac zbilja odmakne štap od Ringovih prsa. No onda ga odjednom naglo njime udari. Brže od zmije čegrtuše Ring se odmakne u stranu i otme starom štap. Nije to bila obična batina. Iz tupoga njenog kraja virila je tanka čelična oštrica, koja se pritiskom prsta na

pero, ugrađeno u nutrinu štapa, dala brzo pokrenuti. Ring stavi štap na zemlju, zabode vršak ukoso, stane nogom na štap i slomi ga, pa baci ostatke štapa u vatru.

— Već mnogo godina znamo mi za tvoju smicalicu sa štapom, Same Kingsley — progunda.

Starac je sada doista bio nalik na umornoga hromog vuka, koji je proigrao svoju zadnju priliku te je sada stjeran u škripac.

— Vi ste potpalili naša spremišta sijena da nam goveda zimi pokrepaju od gladi. Zato smo zapalili vaš ranč. A sada s našim stadom napuštamo ovu zemlju. Zaboravi sve što je bilo između naša dva roda i pusti da se odselimo. Dosta je bilo prolijevanja krvi. A ako nas ne pustiš da u miru odemo, prvog ću tebe poslati do vruga, stari! Vрати se svome konju i nestani zajedno s čoporom svojih jahača.

Ove zadnje riječi Ring izgovori oštro i čvrsto. Kraj odsjaja vatre njegove su oči plamtjele crvenkastim sjajem. Pogled mu je tvrd, odlučan.

Starac je drhtao cijelim tijelom od silnog bijesa.

— Ti znaš sasvim sigurno da ja bez štapa ne mogu hodati. Tvoj me otac prije mnogo godina nastrojelo u oba koljena. Odvedi me do moga konja, Ring.

Izgovorio je to muklo. Mrznja mu je izbijala iz očiju. Star je on, košcat i oronuo. Bijeli čuperki kose vise mu ispod starog šešira. Njegove jastrebove oči sijevaju oštro i neprijateljski.

Ring ipak krene, priđe bliže i pomogne starcu da se popne na konja. Pomogao mu je da se smjesti u sedlu. Čim se stari jastreb našao konju na ledima, opet je postao nadut i nasilan, mrzak i otrovan, prost i podao.

— Uzet ću vaše stado, Ring! Da izadete iz ove zemlje kao prosjaci, ako uopće živi iz nje izadete. S tobom ću prvim početi.

Posljednje je riječi prosiktao. Pri tom je podignuo ruku. Ring je stajao s lijeve strane konja. S druge strane nalazio se kolt u spremištu na sedlu. Zakriven tijelom konja, Sam Kingsley je uspio izvaditi taj kolt. Ring se instinktivno sagne. Metak prošiša kroz podignuti obod njegova šešira.

Onda je Ring uspio dohvatiti ruku kojom je starac držao revolver. Stisnuo ju je s obje šake i zbacio starog iz sedla. Mršavo tijelo Sama Kingsleya poletjelo je prevrćući se i sunulo ravno u vatru gornjim dijelom tijela. Već nakon nekoliko sekundi gorjela je odjeća na njemu. Urlao je od boli, od užasa. Ring lvey nije se mogao više brinuti za njega. Samo je jednom pogledao prema onoj strani i shvatio da jahači, što su dotad čekali, kreću u napad. To je dobro za njega, jer oni računaju da su i Ringova braća s njime te da borave negdje blizu čuvajući stado.

Ring potrči po svoju pušku naslonjenu na kola. Panterinim skokom, kakav ni Komanci ne bi bolje izveli, bacio se u sedlo i povukao uzde. Odriješile su se.

Sada se morao boriti za stado, za ono posljednje što su

Iveyjevi posjedovali, a morao se boriti i za svoj život. Stari se Kingsley kao živuća baklja prevrtao po tlu i urlao. Do Ringovih ušiju dopirala je bijesna vika jahača. On je objahao oko kola, zaustavio se iza njih i opalio iz svoje vinčesterke.

Jedan se konj propeo, zbacio jahača i svom se težinom survaao na njega. Ring je morao psovati. Htjeli su ga jašući opkoliti s obje strane i uhvatiti u škare. Više nisu pazili na stado i nisu pomišljali na to da su njegova braća možda negdje u blizini. Htjeli su uhvatiti upravo njega, a pri tom su se izložili velikom riziku.

Projahao je preko sjevernog ruba uvaline i začuo mukanje preplašenog stada. Mogao se samo nadati da se goveda neće dati u stampedo. Meci su šišitali oko njega, ali ga nijedan nije pogodio. No kad je jureći na konju preko ruba gotovo dosegaao mrtvi ugao za pucaanje, stigao je konja posljednji metak. Pao je, njišteći, na trbuh, raskrečenih nogu. Ring se otkoturao po tlu i pri tom uspio zadržati pušku u ruci. Brzo se uspravio. Kleknuo je, priredio pušku i čekao.

Nije prošlo ni desetak sekundi i već se na rubu udoline pojavio prvi čovjek. Ring naci-lja izbliza konja u prsa. On se propne i zajedno s jahačem na sebi prevale se preko leđa u uvalu.

Ring ispusti pušku i izvadi kolt. Još je klećao. Njemu zdesna izroni jedan jahač. Divlje je pucao. On zacijelo nije mogao spaziti Ringa, ali ga je pogodio. Zaista slučajno!

Zrno je povuklo veliki zarez preko Ringovih prsa i odbilo se nekamo o kamenje. Tada je naci-ljao Ring, ali pri tom se zanjihao i promašio. No drugim hicem pogodio je čovjeka. Teturao je gore da bi stekao bolji pogled u dolinu.

Preostala dvojica jahača njemu s lijeve strane okrenula su konje i dala se u bijeg. Pucao je za njima. Nije ih mogao promašiti jer su od njega bili udaljeni jedva pedesetak metara i zajedno s konjima predstavljali su izvrstan cilj za dobrog strijelca kakav je bio Ring. Time je bitka završila.

Ring je krvario i posrtao, ali je nemilosrdno i kruto stjerao na hrpu ono što je još živa preostalo od sedmorice napadača. Preostala su trojica.

Kad su stigli do vatre, Sam Kingsley bio je mrtav. Bio je prestar da bi preživio teške opekline.

Njegovog sina Walta smlavio je konj. Vjerojatno je na mjestu ostao mrtav. Mrtav je i Garry, zet staroga Kingsleyja. I još je jedan čovjek poginuo, neki kojega Ring uopće nije poznavao i koji je vjerojatno bio novi među Kingsleyjevim ljudima. Preostala su samo trojica. Jedan od njih je Slim Slade. On krvari iz lijeve nadlaktice. Ring Ivey pogledao je Sladea i odmah zapazio kako mu iz metkom okržnute nadlaktice teče krv i skuplja se pod košuljom iznad pojasa, a odande se širi oko cijelog tijela. On čvrsto pogleda Sladea i reče promuklo:

— Vidim da više ne nosiš zvi-jezdu. Dakle, ipak su te uspjeli maknuti. Sada si pošao s King-

sleyevima na bi li se domogao jednog dijela našeg stada.

Podignuo je kolt, koji je u međuvremenu napunio, te upe-rio cijev Sladeu u prsa. Slada je odjednom stao drhtati.

– Ti možeš sve nas pobiti – siktao je na Ringa – ti možeš pobiti sve nas koji smo navali na vaš logor. Imao si vrašku sreću što si starog uspio baciti u vatru. Mi smo zbog tog toliko podivljali da smo napali bez razmišljanja. Ti si dobar čovjek, Ring! Ti si najbolji i najčvršći čovjek kojeg ja pozn-
nam, osim možda tvog brata Brucea. Ipak, postoje još dvojica tvoje vrste. Još su teško ranjeni jer ste ih uspjeli zasko-
čiti kada ste potpalili Kingsley-jev ranč. Ali oni će ozdraviti i krenut će za vašim tragom. I znaj, oni neće sami jahati! Ono što se dogodilo, progonit će vas do kraja svijeta. Morat ćete to izdržati. Vaš je otac bio mudar, ali on nije mogao naslutiti da ćeš ti morati bacati u vatru Sama Kingsleyja. Mržnja, dakle, ne prestaje. Da, ja sam htio samo svoj udio u diobi vašeg stada, ali sada te mrzim kao psa. Mrzim sve Iveyjeve, a tebe posebno, ti gadna pasja buho.

Sve je to izbrbljao kipeći od bijesa. Ring zaustavi dah. Odjednom mu se vratila had-nokrvnost. Polako je spustio oružje i gurnuo ga u opasač.

– Možete odmarširati kući, pješke! Tornajte se! Brzo! Inače ću vas pustiti da puzite preda mnom cijelu milju dok vas budem šibao bičem. – Re-
kao je to sasvim mirno. Ona trojica se trgoše. Brzo su se okrenuli i otpražili.

Ring otetura prema kolima,

otvori stražnji zaklopac, izvadi pribor za previjanje i pobrine se za svoju ranu. Do zore je uspio pokopati mrtve. Pogle-
dao je prema stadu i uvjerio se da goveda neće pobjeći iz kot-line. Dvedeset milja uokrug nije bilo vode. Stadu će u ovoj kotlini zacijelo nedostajati voda.

Ring uzme novoga konja, osedla ga i odjaha. Morao je što prije pronaći svoju braću. I Brucea. Morat će što je mo-
guće prije prijeći preko rijeke Platte River i stići do ore-gonske željeznice. Moraju što prije prijeći granicu države Wyoming, jer bi u Nebraski mogli upasti u nove neprilike. Pakla im je zasad bilo dosta!

IV

Sanderville je malo gnjez-dašce. Ring polako jaše u mje-sto i gleda ne bi li vidio konje svoje braće.

Otkrio je Oliverova malog, mršavog i čupavog mustanga, isto tako divljeg i neobuzdanog kao i njegov gospodar. Čupava životinja stoji privezana pred salunom pored šest punokrv-nih konja i dugim repom tjera muhe, koje su tog jesenskog ju-tra bile posebno dosadne. Ring preko verande pogleda šareni natpis:

•Horseman

– Saloon – Hotel – Staje za iznajmljivanje•

Ring zaustavi svoga konja pokraj Oliverovog. Privezao ga je, a onda položio dlan da usta-novi je li Oliverov konj još to-pao. Mustang je bio hladan. Znači, Oliver se već dugo na-lazi u mjestu. Ring se pitao je li

Oliver prodao onih šest goveda. Činjenicu da se njegov mustang nalazi pred salunom smatrao je jasnim odgovorom. No kod Olivera su uvijek moguća iznenađenja. Ukrućenih nogu Ring Ivey se popne iza tri stube, tresući usput prašinu s odijela svojim starim šeširrom. Polako gurne pomična vrata i uđe. Prostorija za goste je prazna. Jedino ćelavi gostioničar stoji iza šanka i briše čaše.

Kad je Ring prišao šanku, približi se neki stari čovjek s metlom, kantom i lopatom, koji se dovukao kroz pokrajna vrata.

— Cale, rastvori najprije prozor! — progunda krčmar umorno. Onda se okrene prema Ringu.

— Zdravo — reče samo, no njegove su sumnjičave oči točno izmjerile Ringa. Nakon dvije sekunde krčmar ponovi znatno uljudnije:

— Dobro jutro, stranče! Za deset minuta možete dobiti dobar zajutrak i...

— U redu — kimne Ring. — Ali najprije jedan viski, dvostruki.

Ulio je piće u sebe. Okrijepilo ga. Bolovi u prsima sada su bili snošljiviji. Pogleda krčmara.

— Vani ima konja, ali gdje su jahači?

Krčmar ga još jednom odmjeri. Onda nakrivi usta i reče očito nevoljko:

— U stražnjoj sobi — da, iza ovih vrata!

Ring pogleda prema vratima.

„Igračnica“ pisalo je na njima.

On promrmlja neku psovku i krene. Uto zaškripe pomična vrata. Ring se okrene.

Ušao je njegov brat Rock. Njegovo široko lice izražavalo je zadovoljstvo. Ali čim je prepoznao Ringa, postao je ozbiljan i oprezan.

— Što je? — upita ljutito.

Zatim razabere upitni pogled u Ringovim očima i radosno kimne glavom.

— S Bruceom je u redu! Doktor mu je razrezao nogu i dao nekoliko injekcija. Bruce spava. Dobiva obloge. Oteklina se smanjuje. Ah, za njega je to bio vraški težak put. Zadnjih pet milja morao sam ga držati u naručju kao dijete... Ali... zašto si ti došao ovamo? Gdje je naše stado?

Najednom je ušutio. Prišao je šanku i uzeo piće koje mu je krčmar gurnuo bez riječi.

— Oliver je unutra — reče Ring i pokaže prema vratima. Rock pročita natpis nad vratima.

— Igračnica — progunda. — Do vruga, nije valjda taj čupavac sjeo igrati poker... i...

Sada je krčmar naćulio uši.

— Hej, stranče — reče — da li je vaš onaj dinamitom napunjeni momak crvene kose?

— Što je s njime? — upita Ring. Njegove sive oči su se suzile. Krčmar pocrveni u licu. Uzrujano se stane brisati kuhinjskom krpom po ćelavoj glavi.

— Došao je — pričao je oteguto — kad su ostali gosti većinom prekinuli igru. Nudio je na prodaju šest goveda. Stoku je smjestio odmah iza kuće, u nekom malom oboru. Dobro, on ih je, dakle, htio prodati. No

nije bilo kupaca. Ali tu se našlo šest stranaca – pričao je dalje krčmar – koji su cijelu noć igrali sa stočarima i zarađili brdo novaca. Htjeli su i dalje igrati, ali više nisu imali s kime. Nitko više nije htio s njima sjesti za stol. Onda je došao onaj mali crveni divljak. Pitao ih je da li hoće s njime igrati. On, doduše, nema gotovine, ali vani stoji njegovih šest goveda, a ta stoka vrijedi, brat bratu, sto dvadeset dolara. Gospodo, oni su se momci tako cerili i smijali da ih je mali crvenoglavi sâm htio napasti. Zamislite – sâm protiv njih svijui! Oho, oni bi ga rastrgali u komade i raznijeli mecima. Ipak su mu dali priliku. Svetog mi baruta, morao sam im svakih deset minuta donositi viski. I svaki put kad sam ušao unutra, crvenokosi je imao pred sobom sve veću hrpu novaca. Nisam znao da li da uopće više ulazim, jer je unutra mirisalo na bijes i ljutnju. Mislio sam da će malog raznijeti u krpice.

Krčmar se nagnuo preko šanka koliko mu je dopuštao golemi trbuh. Stavio je ruku uz usta i prošaptao.

– Naime, ovih šest skitnica poznati su po snazi i hladnokrvnosti. To su jahači na duge pruge. Obilaze mjesta i varaju ljude u igri. Da crvenokosi nije uspio toliko dobiti, već bi ovih šest gulikoža odmaglilo dalje.

Ring i Rock saslušali su sve to bez riječi. Onda su jedan drugom dali znak glavom i krenuli. Kad je Ring otvorio vrata, unutra je upravo planula svada.

Stol se razletio u komade, a kovani je novac zazveckao po podu. Papirnate novčanice lepršale su zrakom, stolice lupale o zid. Ljudi su gadno psovali. Svu je tu galamu nadglasao divlji glas Olivera Iveyja.

– Tu smicalicu dobro poznaj, ti pasja buho!

Začulo se kako šaka udara, tupo i suho.

Oliver zatetura natraške kroz sobu. Rock ga odgurne u stranu i baci se na ljude koji su se zaletjeli za Oliverom. Momci su bili odjeveni u tamna odijela, snažni,iskusni i nemilosrdni. Brzi jahači, izdržljivi na duge pruge. Jedan od njih već je povukao kolt. Udarcem šake Rock mu izbiје oružje iz ruke i pritisne ga uza zid. Rock se okretao naglo. Udarcem u luku pogodio je nečiju bradu, a zatim je još jednog momka uspio svaliti s nogu.

U međuvremenu je Ring obavio svoj dio posla. Našao se ispred Rocka, gdje se sukobio s jednim od igrača. Obojica su zateturali ulijevo. Momak je udario Ringa šakom u ranu.

Ringa je užasno zaboljelo! Jedva je došao do daha. Teškom se mukom održao na nogama. Onda se sagnute glave bacio prema naprijed, obujmio toga klipana i gurnuo ga natraške do zida. Ovaj ga je snažno udarao šakama, ali je i Ring uzvraćao bijesan kao ris. Onda mu je zadao snažan udarac. Ring je osjetio jaku bol u ruci i ramenu. Dok se vrtio oko svoje osi, odjeknuo je pucanj. Rockov je udarac bio tako jak da je oružje, koje je

onome izbio iz ruku, samo opalilo.

Tri su brata stajala zadihana usred sobe. Oni su momci stenjali i jaukali. Jedva se mićući hvatali su dah.

Između krhotina stola i stolica ležali su rasuti kovani dolari i papirnate novčanice.

— Lijepo od vas što ste naišli — cerekao se Oliver.

— Ti divlji goniču krava! — puhne Rock gorko i uhvati se za svoju izudaranu ruku.

— Što je bilo? — upita Ring. On je iz opreza izvukao svoj kolt. Oštro je pogledao svoga crvenokosog brata.

— Pakao! — zareža Oliver.

— Ja znam igrati. Ali oni su se stali sporazumijevati znakovima čim su vidjeli da sam dobio mnogo para. Znali su što imaju u ruci i tako su mogli izračunati kakve ja karte imam... Oh, Ring, kako to da si ti došao ovamo?

Isprva Ring nije odgovorio Oliveru. Naime, oni su se klipani uspjeli podići na noge. Sad više nisu stenjali i kleli. Neko vrijeme čulo se samo kako naglo i duboko dišu.

Rock je stajao ledima uza zid, držeći svoj kolt u ruci. Oliver se maknuo u stranu da bi oslobodio prolaz. Vrata su bila otvorena. Onda i Oliver izvuče kolt te poviče:

— Napolje, napolje, vi hulje! Drhtao je od srdžbe kao razdraženi pas na lancu. Njegove su zelenakste oči iskrile, te divlje oči tvrda pogleda.

— Vi, lešinari! — nastavi on.

— Htjeli ste se našaliti sa mnom kad ste vidjeli da ne mogu brzo rasprodati stoku. Znali ste da trebam novaca.

Vjerojatno ste se lijepo zabavljali. Mislili ste da ćete prevorom dobiti moja goveda, i to bi za vas bila samo zgodna šala. Ali ja sam vam pokazao kako se igra poker. To niste mogli probaviti. Sada ste uz to morali progutati i dobre batine. Vidite, to je bilo moje zadovoljstvo i moja zabava. A sada se gubite!

Cerekao se mašući koltom. Teško disanje šestorice varalica pretvorilo se u hripanje puno mržnje. Njih šestorica bili su divlji, grubi i hladnokrvni momci. Jahači na duge pruge. Svi odreda nosili su tamna odijela, koje su preuzeli od kradljivaca stoke. Ovaj put nisu imali sreće. Nadvladali su ih Ring i Rock, koji su se nenadano pojavili.

Nikako nisu mogli podnijeti ponižavajući poraz. Toliko su bili uvjereni u svoju veličinu i toliko ponosni da su se gotovo ugušili od divlje srdžbe. Tri su kolta uperena u njih, pa ipak se čini da oni žele početi još jednom ispočetka.

Na svu sreću, među njima je čovjek koji je sačuvao bistru glavu i koji, unatoč vlastitom bijesu, može uzeti uzde u ruke pa svojom snažnom voljom obuzdati i ostale. To je momak divovskog rasta. Plava mu kosa pala u kovrčicama gotovo do ramena. Krajevi brkova umorno vise. Ali on sâm nije umoran. Polako je pruženim dlanom obrisao krv s lica. Nad obrvama mu rana koja krvari.

Pogledao je krv na svojoj ruci, pogledao Ringa svojim vodenosvijetlim očima i muklo rekao:

– Da, to je trebala biti naša zabava, a ispala je vašom. Ja sam Daniel Ree. Naši će se putovi zacijelo još jednom ukrstiti – bilo kada!

Okrenuo se svojim ljudima.

– Podimo! – progundao je.

On je zbilja opasan, jer je uspio obuzdati svoju mržnju. Znao je točno da ovdje nemaju nikakva izgleda. Ne sada i ovdje, ali možda... jednom i drugdje.

Ostali su stenjući krenuli za Reem. Osvrtali su se kao divlji psi koje puštaju iz kaveza, gdje im nije bilo dobro. No pokorili su se volji svog vode.

Ring, Rock i Oliver išli su iza njih s izvučenim revolverima. Čim su stigli u prostoriju gdje se nalazio šank, krčmar je pletio u zaklon. Iza šanka virila je samo njegova ćelava glava.

Na ulici se skupilo nekoliko ljudi. Iveyjevi su ostali na verandi. Oštrim su okom promatrali kako se ona šestorica penju u sedla svojih dugonogih punokrvnih konja. Onda su odjašili, ostavljajući za sobom oblak prašine.

Iveyjevi se na to vratiše u salun. Krčmar je nekamo nestao. No čim je začuo zveckanje ostruga braće Ivey, za čas se pojavio na vratima igračnice.

– Debeli! – poviče Oliver.

– Možete zadržati novac koji ste uspjeli na brzinu pokupiti i potrpati u džepove. Računajte da vam je time naplaćena šteta i da nam zato morate dati prvorazredni zajutrak. Krčmar je u prvi tren napravio uvrijedeno lice. U tren oka promijenio ga je u ljubazno cerekanje.

– Sigurno, sigurno – proci-

jedio je nestajući u kuhinji brzonom munje.

I ostala braća ušla su u igračnicu. Oliver se odmah sagnuo skupljajući rasuti novac. Rock i Ring su ga gledali.

– Što buljite u mene tako mrko? – zagunda crvenokosi.

– Ja sam sve to pošteno dobio i zaradio. I pri tom sam uštedio naših šest goveda, ha ha, ona su još naša. Sad imamo nešto novaca. Bit će tu oko dvije tisuće dolara. To je dobro.

On je napunio džepove do vrha. Zelene su mu oči zadovoljno sjale.

– Ti crvenodlaki jazavčaru – zaprijeti mu Rock. – Jednog ću ti dana opaliti koju iza tvojih šišmišastih ušiju, tako da ćeš to zapamtiti za cijeli život. Trebalo je da prodaš stoku i da se ne upuštaš ni u kakav rizik. Znaš li ti uopće, ti goniču krava, s kime smo se mi uhvatili ukoštac zbog tvoje gluposti?

– Nisam gluh i jasno sam čuo, brate! Daniel Ree jede isto meso i pečeni krumpir kao i mi. Mi smo braća Ivey i isprašili smo hlače njemu i njegovim jahačima. To ćemo i drugi put učiniti. Što te još zabrinjava, veliki brate?

Oliver se naceri Rocku. Ovaj slegne svojim snažnim ramenima. Zatim pogleda Ringa.

– Oliver je lud do kraja, Ring. On doista ne zna da je Daniel Ree bio jedan od ljudi Billyja Kida. Prošle godine u New Mexico završio je Lincoln-Countryrat. Billy Kid je mrtav, ali Daniel Ree, jedan od njegovih najboljih pomagača, uspio je pobjeći s nekolicinom jahača. Sada se ovdje pojavio.

Kladim se da kreće dalje prema zapadu. On želi unijeti nemir u Oregon Trail, jer iza Laramija ne postoji više nikakav zakon. Pobjegao je teksaškim rančerima. Oni ga neće uspjeti progoniti tako daleko na sjeverozapad. A on nam je sâm ovdje rekao tko je. To znači da se osjeća vrlo siguran.

Rock zašuti i mahne glavom.

– Ring, reci mu, kakav je idiot!

Ring je lagano kimao glavom.

– Jedna nevolja više ili manje to ništa ne znači. Ja ne znam da li nam ima smisla sada u jesen s tim malim krdom ici dalje. Namučit ćemo se. Čujte, ja sam se noćas morao boriti. Sam Kingsley i nekolicina ostalih... mrtvi su. Pustio sam jedino Slima Sladea da odmaršira natrag pješice. Jednog dana krenut će za nama s Hamom i Mickeyjem Kingsleyem. Dva ovakva čopora doista bi i za nas mogla biti previše. Ja se doista pitam da li da se i dalje pomučimo i...

Zastao je jer su ga njegova braća čudno gledala. Uvidio je odmah da su od njega očekivali drukčije riječi.

Krčmar je donio jelo iz kuhinje. Jeli su i onda šuteći krenuli niz ulicu do doktorove kuće. Ušli su. Bruce je još spavao. Neka starica sjedila je kraj njegova uzglavlja mijenjajući mu obloge.

– Što ćemo s njime? – upita Oliver blago.

– Morat će doći za nama. Jednog dana će nas stići. Za dva dana on može prijeći put za koji nama zajedno s krdom treba cijeli tjedan.

Dok je to govorio, Ring je nježno i oprezno položio ruku na Bruceovo čelo.

– Groznica je prošla – prošapće.

V

Našli su stado u redu. Jedino su konji razvalili grubo sklepani obor i sada su mirno pašli među govedima.

Dok su pohvatali konje, već je pala noć. Umorni su sjeli jeli. Ring je smalaksao. Boljela ga rana.

– O ti glupi kravliji repu! – psuje Oliver. – Bio si kod pravog liječnika u kući i nisi rekao ni riječi da si i sâm ranjen...

Rock i Oliver također nisu dugo spavali. Dogovorili su se kad će koji stražariti. Uskoro je Oliver polako jahao kotlinom, osluškujući glasove noći i poznate šumove stada.

Razmišljao je o mnogim stvarima, a posebno je bio ponosan kad je mislio na svoju braću.

– Do vraga! – promrmlja odjednom – možda bi bilo bolje da nisam igrao s onim lopovima. Znao sam ja otpočetak da će doći do gužve. Ali vukla me želja da tim dripcima pokazem kako igra poker jedan od Iveyjevih. Zato sada imamo na vratu još jedan čopor osvetnika. Bilo bi pravo čudo da tu bandu više nikada u životu ne sretnemo.

Ponoć je već davno prošla kad se pojavio Rock na svom velikom konju. Psovao je.

– Hej – poviče – zašto me nisi probudio?

– Ti si tako krasno hrkao

na sav glas da su se i goveda privikla na to pa su i sama počela hrkati – cerio se Oliver. Njegovi su se bijeli zubi blistali na mjesecini.

– Gubi se! – sikne Rock.

Onda je počeo dubokim glasom pjevati jednu od starinskih pjesama, kakve su obično pjevali ljudi čuvajući stada:

– Tamo gdje vode nema,
gdje cvijeće ne krasi kuće,
tamo gdje nema djevojke
koja me ljubi

i kamo me stado vuče
tamo ja jahati moram...

Pjevao je to svojim dubokim basom u ozvjezdanoj noći dok je stado mirovalo. Mislio je na mnoge stvari koje su prošle, kao i na one koje će tek doći.

Oliver se pod kolima zamotao u pokrivač, oslušnuo na čas Ringa kako diše u snu, a onda je i sâm sam zaspao.

Tri sata poslije, u sivo svitanje, povikao je Rock:

– Hajde, dižite se, umorni goniči! Do vraga i jahači koji čekaju da sine sunce! Dižite se brže, goniči! Naše su krave lijepe... kao u priči!

Oliver i Ring brzo ustanu. Teturajući stanu umivati san s očiju i odglavinjaju do vode. Tamo se brzo razbude. Kad su se vratili da navuku košulje, već je mirisalo po jakoj kavi i svježim palačinkama.

Rock je stajao kraj vatre u svoj svojoj veličini i smiješio im se žvačući.

– Nisam vjerovao da ćete se tako brzo dići.

Obojica su promatrala plavokosog Ringa.

– Ne bulji u mene tako, ja se opet osjećam dobro – reče Ringo muklo i pokaže im zube.

– Ipak – zareža Rock nepopustljivo – ipak ćeš ti upravljati kolima dok mi ne sakupimo krdo i konje.

– Tako je – kimne Oliver.

Ring je shvatio da se oni žele potčiniti njegovoj volji i zato mahne rukom u znak pristanka.

– Sigurno – reče – jedan se mora odmoriti da bude svjež kad vi popadate iz sedla. Stado i konji zacijelo će vas lijepo zabaviti.

– To je upravo posao za dva vrijedna lvejeva dječaka. Pri pazi jedino da negdje ne zaglibiš s kolima – naceri se Oliver.

Zatim su sva trojica jeli i usput se pogledavali. Oči su im iskrsle dok su se cerekali oporo i prkosno. Znali su da je pred njima težak dan i da će ih još mnogo biti takvih. Osjećali su da im u najmanju ruku nedostaje jedan čovjek.

Ring će upravljati kolima. Jedan će morati tjerati konje. Dakle, preostaje još samo jedan od njih da goni goveda. Onaj koji goni konje moći će ponekad pomoći i pri gonjenju stoke, ali to je premalo.

Oliver baci posude u kola.

– Ja ću goniti stoku danas do podneva, a možda još i duže – progunda.

Nakon dvadesetak minuta krdo je već krenulo na put. Oliver ga je gonio. Sutra će se toga posla prihvatiti Rock. Nije lako goniti šest stotina grla! A prekosutra će Ring biti potpuno zdrav.

VI

Tri dana poslije stado je stiglo do Plate-Rivera, spustilo se

niz kosinu i došlo do rijeke. Već su prve životinje umočile kopita u vodu. Stoka, koja je i dalje nadirala prema rijeci, gurala ih je dalje u vodu. Uskoro je cijelo stado bilo u vodi do trbuha.

Već je zagrijalo rano jesensko sunce. Muhe su zujale. Goveda glasno srkala. Bikovi su se valjali, krave klatile, a telad brćkala po vodi. Onda su ih sva tri brata stala opet goniti. Bio je to težak posao.

Kad su već pomislili da nikad više neće biti u stanju podići bičeve, stado je samo od sebe izašlo na sjevernu obalu rijeke, progacalo kroz mulj i prešlo na pašnjak.

Sad su se jahači napili iznad gaza.

VII

Ring i Rock jahali su u polukrugu, svaki s jedne strane stada. Sreli su se na sjeveru, a onda opet na jugu, uz obalu rijeke.

Kad su se pred svanuće opet sastali sjeverno od stada, odjednom se zacrvenilo noćno nebo sa sjeverne strane. Iza njih nailazilo je stado. Bikovi su rikali, krave mukale a telad blejala. I oni su osjetili miris požara koji je donosio vjetar sjevernjak. U isti trenutak začuli su udaljenu žestoku galamu, koja se pojačavala i stišavala.

Ring skoči iz sedla, uhvati uzde šakom, zadrži uzde u šaci i prisloni uho na zemlju. Osluškivao je nekoliko sekundi, a zatim se vinuo u sedlo.

— Bizoni! A pašnjaci gore. Ti pripazi na konje, Rock! Potje-

raj Olivera! Neka preveze kola preko rijeke.

Poveli su konje okolo i pojahali prema kampu, no samo su projahali kraj njega. Jedino je Rock malo zaustavio konja.

— Hej, Oliver! Prevezi kola preko rijeke. Imaš jedva deset minuta vremena. Dolazi milijun bizona!

Ring je radio kao mahnit. Nemilosrdno je fjukao teški bič, kojim bi se glatko moglo čovjeku odsjeći uho. Jednom je morao pripucati, jer ga je napao jedan pobješnjeli bik. Silom je okretao čelo stada prema zapadu u neku kotlinu ispod nasipa. Bilo je to isušeno korito rijeke Arroyo, koja je samo za kišnih razdoblja utjecala u Platte River.

Korito Arroyja vodilo je u brda. Ring je jahao ispred stada. Morao je snažno potjerati svog konja, jer goveda dugih rogova mogu brzo trčati.

Zatim je Ring potjerao konja udesno, u nabor strmine. Konj je pojurio nekoliko metara uzbrdo. Onda ga je okrenuo i spustili su se opet u prašinu koja se iz korita Arroya podizala poput magle.

Stado je spašeno. Goveda ne mogu dalje, a neće se vraćati sve dok vjetar ne prestane do Arroya donositi sa sjevera miris vatre.

Vraćajući se Ring sretne Rocka s konjima. Rock ih je uspio održati na okupu.

— Tjeraj ih u Arroyo! Odande ne mogu pobjeći.

— Jiiippiii! — klikne Rock zadovoljno.

A onda Ring ugleda kola u sredini rijeke. Čula se silna tutnjava. To su nailazili bizoni, a bili su udaljeni možda samo

milju. Približavao se nizak i širok val ispunjen tutnjavom. Stotinu ili dvije stotine tisuća kopita prouzrokovale su tu silnu grmljavinu. Bilo je to jedino od posljednjih velikih krda bizona — sretno krdo, koje još lovci na kože nisu uspjeli uništiti. Divlji su onako kako bizoni znaju biti divlji. Ring nagna svog konja u vodu. Jahač je prema kolima i uspio uhvatiti desnoga konja za žvalu.

— Hajde, vi jadni rakuni! Požurite! Inače će vas na smrt pregaziti, a i mene s vama, zajedno s kolima!

To je vikao Oliver. Stajao je na kozliču, vitlao bičem i udarao njime po konjima. Uspjeli su izaći iz vode i dovesti kola do pješčanog spruda. Nekoliko puta zapali su u mulj. A onda se napokon dočepali južne obale, upravo kad je prvi val bizonskoga krda stigao do rijeke.

Ring je gledao preko rijeke, prema sjeveru. Odjednom se trgnuo. Upravo njima preko puta, na drugoj obali rijeke, pojavio se jahač. Izronio je iz oblaka prašine, vidjelo se da se posljednjim snagama drži u sedlu.

Konj mu je stigao do ruba kamenite obale, propeo se i stao se preplašeno vrtjeti na stražnjim nogama. Morao se spustiti dolje, nije mu bilo drugog izlaza pred plamenom i oblacima koji su prekrili i zatamnili jutarnje nebo. Sunce još nije zasjalo, ali je prvo danje svjetlo pocrvenjelo od vatre.

Kad se konj sjurio niz strmu obalu, jahač je pao sa sedla.

Konj je njištao u smrtnom strahu, ali se to nije čulo u onoj buci. Jahač se otkotrljao kraj konja poput bespomoćnog zavežljaja i niz strmo stijenje obale pao u vodu. Pokraj njega surviveo se konj, zatim se htio dići na noge pa onda pao, bespomoćno se vrteći.

Ring divlje krikne i potjera naprijed svoga konja. Životinja se skanjivala, ali joj nije preostalo drugo nego da se pokori volji gospodara.

Konj se spustio na stražnjim nogama. Ring se jako nagnuo prema natrag da se ne prevrnu. Voda je šiknula kada su pali u nju. Konj je odmah stao plivati. Struja ih je vukla dalje, no uspjeli su se dobro odmaknuti od obale. Odjednom je konj osjetio čvrsto tlo pod nogama. Sreća ih je nanižela na pješčani sprud što se pružao do sredine rijeke. Ringovu konju voda je dopirala do stremena. Dobro su napredovali no Ring je morao neprestano mamuzati konja i čvrsto ga držati u svojoj vlasti, jer je konj stalno htio pobjeći. Nakon toga su opet morali plivati.

Napokon je Ring stigao do onesviještenog jahača i izvuкао ga na suhi dio obale. Čudio se kako je jahač lagan.

Kad je onesviještenog jahača okrenuo na leđa, više se nije tome čudio.

— O sveti barute! — usklikne u čudu. Jahač je bila djevojka.

Debeli i teški oblaci dima valjali su se preko rijeke. Vatrene iskrice vrcale su kroz dim. Bilo je vruće. Jedva se disalo. Sva je sreća što je nasip rijeke tako visok i čvrst. Inače

se dolje uopće ne bi moglo izdržati. Ring i djevojka bi se ugušili.

Iza njih se još bacakao konj u vodi. Nije se nikako mogao dohvatiti obale. Jedna je životinja valjda u padu slomila jednu ili obje noge.

Ring se okrene, izvuče kolt i opali. Zatim pogleda prema drugoj obali, no ništa nije mogao razabrati. Teški sivo-plavi oblaci, puni crvenkastih iskrica, bili su predebeli.

Ring je s onesviještenom djevojkom u naručju opet morao u vodu. Držao ju je čvrsto rukama, položivši je na površinu vode. Pazio je samo da joj usta i nos ostanu izvan vode. Šešir joj je čvrsto stajao na glavi pritegnut vrpcom ispod brade, tako da joj nije spao kad se skotrljala niz obalu. Ring je rukom polijevao šešir dok nije postao mokr.

Onda je čekao – nije drugo ni mogao učiniti nego onesviještenu djevojku držati u plitkoj vodi i čekati. Držao ju je pognutu sa strane i čekao. Osjećao je slabašne otkucaje njenog srca na svojim prsima.

– Do vraga – planuo je – tako još nikad nijednu djevojku nisam držao u naručju!

Zbog dima je morao zakašljati. Nesnošljivo ga je dražilo na kašalj. Skinuo je svoj mokri rubac, koji je nosio oko vrata, i stavio ga djevojci preko lica.

Već je dugo zamrla tutnjava stada bizona. Gore na obali rijeke pomalo se gasila vatra, jer je bilo malo raslinja. Dolje u vodi i u mrtvom kutu bilo je snošljivije nego usred rijeke ili na drugoj obali, gdje su se razmahale iskre u sivilu dima.

Kad su vrući i smrdljivi oblaci dima postali svjetliji, jer ih je sjeverni vjetar brzo tjerao prema jugu, i kad je Ring skinuo djevojci mokri rubac s lica, ugledao je dva oka, koja su ga zapanjila ljepotom, premda su bila malo crvena od suza i od dima. Dva krasna, modra, ozbiljna oka.

Djevojka ga je promatrala začuđeno i prestrašeno, ne shvaćajući što se to zbilo.

– Sve je u redu, sestrice – reče Ring susprežući kašalj. – U redu, djevojko – ponovi. – Uskoro ćeš se osjećati sasvim dobro. Imala si sreću, djevojčice!

Ona načini pokret kao da se hoće osloboditi njegovih ruku, no onda se smireno opusti u stranu, zatvori oči i tiho uzdahne.

– Vatra... i bizoni bizoni – mrmljala je.

Tek tada je počela strašno kašljati. Cijelo joj se tijelo treslo i grčilo. On ju je posjeo, pomažući joj koliko god je mogao.

Zrak je postao čišći. Prestalo je iskrenje. Više nije bilo opasnosti. Napokon je djevojka savladala kašalj. Polako se izvukla iz vode po kojoj je sada plivao pepeo. Struja ga je nanijela u nizinu do rijeke.

Stajali su jedno nasuprot drugome. Dosezala mu je do brade. Budući da je on vrlo visok i jak čovjek, i ona je, dakle, kao djevojka prilično visoka. Uz to je vrlo vitka. I u ovako jadnom stanju djeluje ponosno, vrlo lijepo i prirodno.

Lice joj je lijepo, dostojanstveno. Izražava samopouzdanje i samovolju. Koso povučene

obrve daju joj rasni izgled. Gledali su se stojeći tako blizu jedno drugome da su obostrano osjećali dah.

– Hvala – promrmlja ona i položi mu obje ruke na prsa. Onda napokon popusti i njezina čvrstoća. Odjednom je stala plakati, jecajući na Ringovim prsima. Drhtala je cijelim tijelom i bila sretna što se mogla isplakati na prsima muškarca čiji joj je pogled govorio da joj želi biti brat i zaštitnik.

On ju je držao čvrsto i čekao. Činilo se da se već poznaju godinama.

– Hvala ti, kauboju – promrmlja ona.

On se nasmiје učinivši lagani pokret rukom:

– Ring mi je ime, Ring Ivey!

Ona kimne glavom. Još je mislila na strahotu kojoj je izbjegla. Vidio joj je to po očima. Djevojka se uspjela žalosno osmjehnuti.

– Ja sam Maureen Morrell!

Pružili su si ruke i čvrsto se pogledali u oči.

– U redu, Maureen – progunda on. – Nadam se da znaš plivati. To bi bilo dobro. Preko rijeke moja braća čekaju na mene. Čudit će se kad vide koga im dovodim.

Ona kimne glavom, ozbiljno se nasmiјеši i bez oklijevanja zade u vodu. Ring krene za njom. Uskoro je ustanovio da je ona unatoč njezinoj odjeći, bolji plivač od njega.

Kad su stigli do pješčanog spruda usred rijeke, uhvatili su se za ruke. Onda su se opet bacili u duboku vodu i napokon isplivali na drugu obalu.

Odozgo se začuo usklik iznenadenja.

– Rock! Hej, Rock! Ring nije nestao. Evo ga! Vodi sa sobom pravu djevojku! – To je odozgo urlao Oliver.

Držeći se za ruke, Ring i djevojka Maureen penjali su se uz kameniti nasip. Gore, stojeći uz konja, čekao ih je Oliver. Izvalio je oči kao nikada dotad u životu.

– To je Oliver – reče Ring djevojci. – Već vidim da će se opet zaljubiti. Zatvori usta, crvenoglavče, inače ćeš se prehladiti!

– O da, o da, da, da – zamuca Oliver. Onda skine šešir kao da pozdravlja kraljicu na dvoru. Ona se osmjehnula pruživši mu malu ali čvrstu ruku.

Uto je naišao i Rock. U čudu je zastao, skočivši s konja. Iznenadio se.

– To je naš najmanji, iako je brdo od čovjeka. To je najmladi među Iveyjevima – objasni Ring.

Rock također skine šešir.

– Ukoliko joj ne zdrobiš ruku pri rukovanju, možeš joj reći dobar dan – smijao se Ring.

Rock se poklonio kao uljudan dačić. Vrlo pažljivo on uzme Maureeninu ruku u svoju golemu šapu.

– Zlo je prošlo, djevojko, zar ne? Sve će opet biti u redu, to je sigurno!

On se okrene i tako naglo baci u sedlo da je konj naglo pokleknuo.

– Odjahat ću prvi i podići šator. Naložit ću vatru da se rasplamsa dok vi stignete. – To je izgovorio prilično uzrujano a onda je odjahao. Oliver izvuče pokrivač ispod sedla.

– Vama je hladno, djevojko

– reče. Ona je uzela pokrivač, zahvalivši pogledom. Trebala je pokrivač, jer joj se činilo kao da je gola pod mokrom odjećom koja joj se prilijepila uz tijelo. Bila je sretna što je srela dobre ljude koji su se ponijeli prema djevojci u nevo-
lji kao prava braća. Kad su stigli u logor, već je gorjela vatra. Oliver je pomagao Rocku podići šator. Ring je iz kola izvu-
kao potrebne stvari. I Oliver-
ove hlače i košulju.

– Trebao si uzeti moju novu košulju – progunda Rock tiho.

– U nju bi stale četiri djevojke, a u Oliverovu samo dvije – kesio se Ring.

VIII

Padala je blaga kišica. Ispod stabala bilo je suho. Vatra se rasplamsala. Jeli su. I djevojka, makar ju je spopala silna tuga. Sjedila je između braće i pričala im o sebi. Sjedila je u Oliverovoj odjeći, preko koje je još navukla veliki kišni ogrtač.

Osjećala se zbrinuta. Više joj nije bilo hladno. Pa ipak je još prestrašena, zabrinuta i bespomoćna.

– Došli smo ovamo iz New Mexica: moj otac, moja braća i majka. Bilo nas je osmoro jahača. Gonili smo četiri tisuće goveda. Moj je otac morao napustiti zemlju, jer ga je uništio Lincoln-Countyrat. On je pripadao onim rančerima koji su se borili protiv Billyja Kida. Tamo je bilo i nekoliko revol-
veraša. Svi su oni bili prijatelji Billyja Kida i htjeli su ubiti mog oca. Ali to nije bio razlog zbog kojeg smo krenuli na da-
leki put. U Teksasu i u New

Mexicu ne plaćaju ni dvadeset dolara za jedno govedo. Krenuli smo uz Santa Fe sve do Dodge Cityja i tamo prodali dvije tisuće goveda svako po cijeni od trideset i dva dolara. Sada je moj otac opet popravio svoje imovinsko stanje. Namje-
ravao je ostatak krda dotjerati do Oregona i tamo početi sve ispočetka. Osim njega i mnogi su drugi rančeri postupili tako, svi oni koji su stradali u Lin-
coln-Countyratu. Neprestano su se širile priče da je u Ore-
gonu prilika za nov život. Zato smo i mi krenuli na put.

Malo je zastala. Njezine su velike oči zaplamtjele, a po-
nosno i lijepo lice postalo je žalosno i oporo.

– No jedan nam je ubrzo naišao na trag – nastavila je pričati. – Ja sam prije dvije godine udarila bičem Daniela Reea po licu, jer me je... jer je htio izvršiti nasilje nada mnom. To je bio vuk! Moja braća i jahači moga oca gonili su ga mnogo dana. Potražio je utočište kod bande Billyja Kida. Tamo je poslije postao pomoćnik vode. Postao je pravi revolveraš i...

– Da – umiješa se Ring – mi smo ga prije kratkog vre-
mena upoznali i... i ti si ga kol-
tom udario po licu – bijesno se javi Oliver. Sav se tresao od silne srdžbe. No čim je pogle-
dao Maureen, pogled mu se smirio.

Djevojka se zagledala u Ringa.

– Zar je on za vama došao ovamo? – upitao ju je.

– Da. Zakleo se da će me jed-
nog dana uhvatiti i da ću mo-
rati ostati s njime da mu či-

stim čizme. Zakleo se da ću mu pripasti... ah, to bi bilo strašno. On je najgori od svih – zastala je. Braća su čekala dok se nije smirila.

Maureen je nastavila:

– Daniel Ree nije htio samo mene. Htio se još osvetiti za nešto drugo. Moj otac i njegovi jahači jednom su ga uhvatili i htjeli objesiti. Već je imao uže oko vrata. Ali onda je stigao Billy Kid sa svojim jahačima i oslobodio ga. Od tog dana silno je zamrzio mog oca.

Ona opet malo predahne. Rukom je prekrila oči.

– Mi smo već sve zaboravili i bili smo smireni, kad se pojavio Daniel Ree sa svojom bandom. Zastao je sa svojim jahačima na brijegu, promatrajući nas kako prolazimo s našim stadom. Dobro smo ga vidjeli. Podrugljivo nam je mahao. Od tog dana znali smo da se nalazimo u neprekidnoj opasnosti. Morali smo skrenuti prema zapadu, jer su bizoni navalili prema jugu. Morali smo im se što prije maknuti s puta. Samo nekoliko milja dijelilo nas je od nadirućega krda bizona.

Navečer smo stigli do vode i zaustavili naša umorna goveda. Ja sam upravljala kolima s kuhinjom, jer je kuhar pomagao goničima. Moja je majka upravljala drugim kolima. A onda je odjednom na sjeveru planula vatra u preriji. Bizoni su nasrnuli. Konji u zaprezi našli su se među njima. Ja ih više nisam mogla zadržati. Ne znam što se dogodilo s kolima na kojima je bila moja majka. Ne znam što je s mojim ocem i braćom i s našim jahačima. Cijela se naša skupina našla s

desne strane silnoga krda bizona.

Opet je zastala u govoru. Spustila se dršćući kraj vatre, položivši glavu na koljena. Rukama je pokrila lice. Rock i Oliver skočiše da joj pomognu, no Ring je bio brži. Kleknuo je kraj nje, uzevši je u naručje. Ništa nije govorio, samo ju je držao tako i čekao. Vjerovao je da će se u njegovom zagrljaju osjećati zaštićena.

Oliver je potihio psovao. Rokkovo je okruglo lice odjednom problijedilo. Onda Maureen naglo podigne glavu. Vidjelo se da nije plakala, a to je još jasnije izražavalo njezinu nevolju. Tiho je prošaptala:

– Slomio se prednji kotač. Moj je konj bio svezan iza kola. Odvezala sam ga i skočila u sedlo. Iza nas su bili bizoni, a odatle je dolazila i vatra. Jahačima sam niz dim i vjetar. Onda smo stigli do rijeke. Znam još jedino to da sam izletjela iz sedla. Kad sam došla k sebi, ugledala sam Ringa. Tako je to bilo. Ne znam uopće što se dogodilo s mojima.

Naslonila je obraz uz Ringova prsa i stala tiho plakati. Sad više nije jecala nego gorko plakala. To joj je donijelo olakšanje. Oslobodila se bola. Ponekad plač dobro dođe.

IX

Prošla su tri dana.

Ostavili su za sobom izgorjelu zemlju i krenuli preko valovite prerije. Kad su se navečer sakupili u kampu, došao je Oliver s viješću da Daniel Ree sa svojim ljudima slijedi njihov trag. Oba brata pogledala su

Maureen, koja je pekla palačinke. Sunce se već dobroano spustilo na zapad. Uskoro će noć. Šutke su gledali djevojku. Sirota, još nije znala što im se sprema. Osjećali su kako u njima kipi bijes.

– Ring! Ona mora znati. Nije pošteno da ostane neupućena! – To je Oliver rekao. Njegov promukli glas treperio je od srdžbe. Djevojka ih pogleda. Pružala je prekrasnu sliku dok je klečala onako uz vatru i gledala mladiće oko sebe, začuđeno, ali s punim povjerenjem.

– Što se događa? Što to govori Oliver? Zašto je najednom poprimio divlji izgled? Oh, vi svi odjednom izgledate sasvim drukčiji.

Ustala je. Jedan joj je uvojak pao preko lica. Kako ga nije mogla maknuti rukom zaprašenom brašnom, zatresla je glavom i podlakticom prešla preko svoje divne kose bakrenasta sjaja.

– Još danas ćemo se morati boriti, Maureen. Kad padne mrak, sjest ćeš na konja i cijelu noć jahati prema zapadu. Možda već sutra ujutro naiđeš na kakvu karavanu, gdje ćeš naći siguran zaklon. – To je Ring mirno izgovorio.

Ona se okamenila od užasa. A onda se okrenula prema njemu i naglo mu se bacila u zagrljaj. Oliverove su se oči suzile, a usta stisnula. Rock je raširio oči.

Ono što je Maureen spontano učinila, to je Oliveru i Rocku značilo propast njihovih tajnih nada.

Pogledali su se. Onda su se gorko nasmiјali. Razumјeli su se bez riječi.

Ring prošapta u uho Maureen:

– Moraš biti jaka, djevojko, inače ćeš se slomiti. Sve će se dobro svršiti. Mi ćemo se još danas morati boriti. Oliver ima najoštrije oči koje je ikad imao ijedan bijelac. Rekao je da je prilično sigurno prepoznao Daniela Reea. On je sa svojim ljudima već cijeli dan nama na tragu. Vjerojatno se već unaprijed veseli kako će nam se osvetiti za poraz i poniženje u Sandersvilleu.

Ona ga pogleda.

– Mene on želi – prošapta. Ali onda se naglo okrene i vrati natrag k vatri.

– Ja ostajem! Znam pucati i boriti se kao pravi kauboj. Ja sam postala vaša sestra. Ne želim sama jahati po noći. Ostat ću! Sretna sam što će se to jednom riješiti. Jer ja ću tek onda moći mirno spavati kad saznam da je Daniel Ree mrtav i da njegova sjena više ne može pasti na mene. Klečeći i dalje je pekla palačinke u tavi kao da se ništa nije dogodilo.

– Izviđač njihove bande nalazi se u blizini i promatra nas – promrmlja Ring tiho. – Vjerojatno se skriva kraj naših konja, što znači da je u luku zaobišao naš logor.

Ni Maureen se nije iznenadila na tu vijest. Oliver i Rock još bolje su se držali. Oliver je stao prilično glasno pripovijedati nešto šaljivo, tako da su se ostali stalno smijali. Onda reče Ring:

– Možeš prestati sa šalama, Olivere, uhode više nema. Otišao je.

– Hej, otkud to znaš? – prošapta odmah Oliver.

– Na trenutak sam ugledao njegovu tamnu sjenu između grmlja. Vratio se istim putem kojim je došao do našega logora. Dodi, Rock!

On se podigao, maknuo se iz kruga odsjaja vatre, zatim se spustio u sasušeno korito rijeke. Rock je krenuo odmah za njime. Oliver i Maureen su ostali.

Ring i Rock su požurili. Zaustavili su se nakon dvjesto metara. Negdje ispred njih u tami micao se konj. Nečujno su se šuljali po pjeskovitu tlu. Onda su ugledali konja kraj jedne stijene koja je poput nosa stršila iza nasipa. Iza toga začuli su korake. Iz mraka je izronila visoka sjena, približivši se konju da ga uzjaše. Ring i Rock skoče.

Čovjek je upravo gurnuo jednu nogu u stremen. Povukli su ga na zemlju, a Rockova je čvrsta šaka zaustavila njegov krik. Ring je pritisnuo cijev svoga kolta čovjeku na trbuh.

– Budi pametan – procijedio je kroz zube – budi pametan i ne pravi nam neprilike. Možda si već vidio nekoga tko je poginuo od metka u trbuhu. Rock je oprezno odmaknuo ruke.

Čovjek se pokazao doista mudar i nije pravio gluposti. Ležao je na leđima ne mičući se.

– Ti pripadaš družini Daniela Reea, je li? To Ree i njegovi logoruju iza zavoja rijeke? – pitao je Ring.

– Oni će vas ubrzo sve pobiti – prosiktao je zarobljenik.

– Oho, a zašto to, sunašce?

– Sandersville – rekao je onaj na podu.

– I što još?

Nije bilo odgovora osim psovke.

– Reci što još hoće taj Ree?

– upita opet Ring.

– Djevojku – odgovori uhoda. – Daniel Ree želi onu djevojku. Mi smo vas promatrali. Ona je upravljala kolima. Prepoznali smo je po kosi bakrene boje, koja se sjajila na suncu.

Ring se uspravi i prepusti uhodu Rocku. Rock ga podigne za košulju i zada mu težak udarac. Onda prebaci preko ramena onesviještenog i krene za Ringom.

Kad su stigli u logor, nisu tamo vidjeli Maureen i Olivera. Tek kad ih je Ring tiho zazvao imenom i prišao bliže vatri, izašli su Oliver i djevojka iz zaklona ispod drveća. Rock baci zarobljenog čovjeka na tlo. Oliver skoči do kola po remenje i sveže ga.

– Sada znamo točno – izvijesti ih Ring. – Daniel Ree zna tko smo i zna za djevojku. On položi Maureen ruku na rame.

– Hajde u kola! Ovog ćemo ostaviti ovdje kraj vatre. Lezi u kola i uzmi pušku. Pucaj odmah ako ti se netko približi a da te prije toga nije pozvao.

Brzim pokretom pomilovao ju je po kosi i htio se okrenuti, no ona ga zadrži govoreći:

– Vratite se, vratite se natrag sretno sva trojica. Bilo vam sa srećom!

Braća više nisu rekla ni riječi. Krenuli su prema konjima i sjeli u sedla. Polako su okrenuli konje prema koritu rijeke. Jahali su polako, jedan iza drugoga. Zastali su na mjestu gdje je isušeno korito skretalo. Na

vrhu nasipa raslo je nekoliko vrba. Oni su sišli sa sedla i potražili pogodno mjesto za uspon, a kad su ga našli potjerali su konje gore. Budu li imali sreće da se vrate na tim konjima natrag u logor neće to morati raditi krađom.

Mjesto je pogodno. Pošli su malo pješke i stigli do niza vrba koje su se mjestimice preplele u grmije. Onda su naišli na mjesto gdje je tlo bilo stjenovito. Presjekli su zavoj rijeke prečacem i opet stigli do ruba dubokoga korita. Na tom je mjestu isušeno riječno korito bilo posebno široko. Već prije ugledali su vatru i nanjušili dim.

Ležeći na trbuhu, puzali su dalje. Kad su oprezno i polako podigli glave iznad ruba nasipa, opazili su uz vatru cijelu bandu.

— Taj je zbilja povećao svoju bandu — prošapta Oliver.

— Bit će ih dvanaestak — progunda Rock.

Ring je pogledom tražio vodu. Dosad ga još nije otkrio. Momci su mirno sjedili uz vatru. Neki su još jeli, a ostali su se kockali ili ispružili na tlu.

Onda se iz tame pojavio jedan čovjek s limenom zdjelicom. To je bio Daniel Ree. Ručnik mu je visio oko vrata, bio je gol do pojasa. Polako je prišao vatri, kleknuo i izvukao ogledalo iz džepa. Jedan od njegovih ljudi morao je držati ogledalo. Zatim se zloglasni revolveraš i voda bande stao brijeti, oprezno i pažljivo.

— Hej, Ree! Nije sigurno da ona to zna cijeniti. Voli te, bio ti obrijan ili neobrijan.

Netko se glasno nasmijao na to. Daniel Ree se trgne. Zarezao se po obrazu.

— Čuj, Hough, ja sam pobio neke ljude i zbog lošijih šala — reče. — Zaveži!

Zamro je tihi razgovor među banditima. Sada je tako tiho da se čuje pucketanje vatre.

— U redu, Ree — reče onaj koji se malo prije našalio. — Primam na znanje da si u tom pogledu osjetljiv. Razumijem to. I zato se povlačim, a ne iz straha.

Ponovno je zavládala tišina. Daniel Ree divljim je pogledom mjerio svoje ljude. Švi su oni izbjegavali njegov pogled. Jedino ga je Hough Wood gledao ne trepnuvši okom. Hough je onaj Teksašanin s kosom boje pijeska, kojeg je Rock udesio u Sandersvilleu. Činilo se da on više nije u najboljim odnosima s Danielom Reejom.

— Hej, Hough! Hajde pogledaj malo gdje je ostao onaj kojeg smo poslali u izvide — po viče Ree glasno. Izdao je to naređenje samo zato da ustanovi hoće li ga Hough Wood poslušati.

— U redu, gazdo! — Wood odmah ustane. Ali tek što je tri puta zakoraknuo, dogodi se nešto neočekivano.

Začuo se urlik pume. Činilo se da je puma napala konje bandita. Urlik te divlje životinje zna biti strašan. U isto vrijeme odjeknulo je i nekoliko hitaca iz revolvera. Činilo se kao da se, osim pume, između konja bandita nalazi još jedan čovjek, koji je silnom brzinom ispraznio svoj kolt.

Konji su odmah pomahnitali. Stali su rzati, njištati, toptati i

propinjati se na stražnje noge. Njihovo je njištanje odjekivalo kroz noć. Onda su se otrgli.

Banditi su brzo skočili na noge i zgrabili oružje.

– Zaustavite konje!

To je vikao Daniel Ree, ali njegov se glas jedva čuo u onom metežu. Nevidljivi čovjek uz obor za konje opet je pripucao. Ali ovaj put ne na konje u bijegu nego prema vatri koja je dobro obasjavala prisutne bandite. Dvojica od njih pali su pogodeni na tlo. Ostali su se bacili u zaklon, pokušavajući što prije pobjeći iz kruga svjetla što ga je bacala vatra.

Netko se prodornim glasom smijao iz tame. Bio je to oštar, divlji i prijeteci smijeh. Onda su sa svih strana zaplamsali kroz mrak vatreni jezici. Meci su šišтали. Razbojnici su se pribrali nakon prvog iznenadenja. Prošlo je tek nekoliko sekundi. Čuo se glas Daniela Reeja, koji je izdavao zapovijedi.

Ring, Rock i Oliver isto su se tako iznenadili kao i Reeovi banditi. Nisu mogli shvatiti što se to događa. Ali kad su čuli onog neznanca kako se smije, znali su tko je to. Znali su također da tamo nije bilo prave pume, koja je tako divlje i strašno kriknula u noć.

Znali su da to Bruce napada. Da, upravo on: Bruce Ivey, koji je morao ostati u Sandervilleu.

– Oho, to je naš mili Indijanac – zareža Oliver i opali.

Kraj njega su pucali Ring i Rock. Za nekoliko sekundi puške su im se zagrijale. Prorešetali su sav prostor oko logora Reeovih bandita.

Oni su urlali, a ranjenici su stenjali. Neki su jaukali od iznenadenja, straha i panike. Uskoro su ušutjeli. Sad je zrak bio ispunjen mržnjom i prijetnjom. Činilo se da Daniel Ree još nije ranjen, jer je njegov prodoran glas nadglasavao galamu bitke dijeleći zapovijedi.

Braća na nasipu morala su nabiti puške. Prije toga još su ispraznili koltove. Dok su vještīm prstima gurali nove patrone u oružje, malo je utihnula divlja buka bitke.

Ring je sabran i hladnokrvan.

On je znao samo to da je Bruce natjerao u bijeg konje bandita i da će ih jamačno tjerati dalje dobar dio puta.

– Rock – vikne Ring brzo i oštro. – Odjaši do logora. Zapregnite konje i bacite u kola naše stvari. Neka Maureen poveze kola prema zapadu. A ti ćeš potjerati naše konje. Oliver i ja još ćemo neko vrijeme zadržati razbojnike. Onda ćemo poći za vama i potjerati naše stado. Kad krenemo u marš, ovi nas momci neće moći stići pješice.

Nije sačekao da mu Rock odgovori, jer je vidio da je Rock u međuvremenu napunio magazin svoje vinčesterke i da opet puca dolje u korito rijeke.

Rock otpuže. Nakon nekoliko metara našao se u mrtvom kutu. Uspravio se i potrčao prema konjima. Zadihan je stigao do njih, skočio na svoga velikog smeđeg pastuha i za nekoliko trenutaka stigao blizu logora.

– Maureen! Maureen! Ja sam!

Ona mu je odmah odgovor-

ila. Kad je dojahao, zatekao ju je kraj kola. Skočio je sa sedla.

– Moramo zapreći kola, djevojko. Ti ćeš voziti. Oh! Ljudi dragi, što je tamo bilo veselo. Naš brat Bruce stvorio se odnekud i potjerao njihove konje. Oni nas neće moći pješke slijediti, samo ako uhvatimo dovoljnu prednost...

X

Bruce Ivey pojavio se tek nakon dva sata. Došao je s juga do stada koje je išlo prema zapadu.

Bruce je vodio sa sobom više od deset konja, konje bandita. Ne samo što ih je prestrašio i rastjerao nego ih je i ponovno sakupio i oteo banditima.

– Jooohooo, braćo!

Da, to je dubok i opor, pa ipak melodičan glas Brucea Iveyja.

– Oho, ti mili, plavokosi crvenokošće – poviče Oliver i pode mu u susret. I Ring je odstupio od čela krda da pozdravi brata. Goveda su sama išla dalje. Kola zastanu blizu stada. Rock je također ostavio svoje konje i jahao je prema Bruceu. Maureen Morell sjedila je mirno na kolima i bez riječi promatrala kako se braća pozdravljaju.

Rock je od radosti gotovo izgurao Brucea iz sedla. Oliver je vriskao i smijao se. Ring se osmjehivao. Pod sjajem mjeseca vidjelo se kako blješte njegovi bijeli zubi. Njemu je Bruce pružio obje ruke.

– Zdravo, Iveyjevi momci – smijao se Bruce. – Ja sam već jučer ujutro mogao biti kod vas, ali sam spazio neke strane

ljude i zamijetio da vam idu za tragom i da vas neprestano drže na oku. Onda sam ja njih malo držao na oku. Kad je pao mrak, privukao sam se njihovom logoru. Uskoro sam čuo što namjeravaju. Potjerao sam im konje. Zapravo sam htio odmah doći k vama da vas opomenem, ali uto sam čuo da se puca pa sam odmah pomislio da ni vi ne spavate. Sada sam zbilja sretan što sam opet s vama. Sjajno smo surađivali, a da se prije toga nismo ništa dogovorili.

Nasmijao se opet dubokim, grlenim glasom. Onda je pogledao prema kolima. Maureen je odmah spazila kako su mu sijevnule tamne oči.

– To je Maureen Morell – reče Ring.

Pošli su jašući prema kolima.

– Još jedan bratac – cerio se Oliver.

– On je divlji Indijanac – doda Rock svojim dubokim basom. Bruce dojaha blizu kola i pokloni se sjedeći u sedlu. Dugo je gledao Maureen u oči. Ona mu je čvrsto uzvratila pogled. No onda brzo pogleda Ringa, koji se držao sa strane i mirno sjedio u sedlu.

Bruce je brzo slijedio njezin pogled. Nakon toga skinuo je šešir i mahnuo njime.

– Drago mi je, gospodice...

– Ona je naša sestra – poviče Oliver.

– Da, ona je naša sestra i uz to dobar partner – promrmlja Rock.

Bruce kimne glavom. Neprestano je gledao u djevojku. Zatim je pružio ružicu ruku i ona

je prihvatila tu dugu, žilavu i nervoznu ruku.

— Nikad nisam mislio — smijao se on — da ćemo dobiti tako lijepu sestru. Ipak se isplatilo što smo tako dugo čekali. Sjajno! Još jednom joj je kimnuo. Ona se smijala. Onda je okrenuo konja.

Rock se vratio svojim konjima. Kola su krenula dalje. Ring, Oliver i Bruce pojahali su za krdom goneći ga.

Kad je svanulo, i kad se krdo raspršilo po rosnom pašnjaku, dojaši Bruce do Olivera. Nekoliko minuta jahali su šuteći jedan kraj drugoga s lijevog boka stada. Oliver je pažljivo promatrao brata. Odjednom naglo reče:

— Dobro je da i ti to znaš. Ring ju je izvukao iz vode. Svi smo se u nju zaljubili, pa i Ring. Sad se prži od muke, sileći se da u njoj vidi sestru. On je opsjednut luckastom idejom da ne želi iskoristiti njezinu zahvalnost ako...

— A ona? Kako se ona ponaša?

Bruce to zapita otresito.

— Ona ga voli, kao što djevojka može voljeti muškarca. Valjda joj se odmah svidio, jer on je takav čovjek kakvog je vjerojatno podsvjesno željela. Čuj, Bruce: Rock nju voli, a i ja također. Ona je takva djevojka koja se mora voljeti. Ali za Rocka i za mene ona je sada sestra. Što misliš ti o tome, Bruce?

On dugo nije odgovorio ništa. Zamišljeno je gledao preko stada prema Ringu, koji se tu i tamo pokazivao kroz jutarnju maglu.

— Da — kimne on tada —

kad je čovjek vidi, mora je voljeti. Dobro je, Oliver, što si govorio sa mnom. Ja nisam samo Ringov brat nego sam i njegov prijatelj. On je najbolji među nama. Ako se oni jednog dana nađu, mislim, ako nađu jedno drugo, u tom slučaju od sveg srca želim im sreću, bez zavisti... iako... Ah, budi dobro, kauboj!

On zanijem. Tako su njih četvorica ostali složna braća. Ništa se nije ispriječilo između njih. Dobri su oni bili momci!

Ispunit će se želja starog Billa Iveyja da žive u miru i sreći.

XI

Dani su se nizali u tjedne. Putovali su duž rijeke Platte River, koja se neutješno provlačila kroz pustinju. Onda su stigli do mjesta gdje se rijeka račva, prešli ga i drugi put i ostali na potezu Oregon-Traila.

U blizini North Plate odmarali su se dva puna dana. Maureen je odjahala s Ringom i Bruceom u mjesto i opskrbila se najpotrebnijim stvarima.

Kad su krenuli dalje, bilo je već hladno. Padala je kiša, počela oluja. Stado se također zamorilo. Uz to se i povećalo. Putem su se mnoge krave otele.

— Prezimjet ćemo blizu Fort Laramieja, ako tamo nademo pogodnu pašu za goveda — rekao je Ring jednog dana. Braća su se suglasila.

Maureen značajno pogleda Ringa. U tom pogledu bilo je mnogo očekivanja i nade. Osmjehnuvši se, on joj uzvрати po-

gled. I ona se osmjehne te se vrati u svoj šator.

Napokon su prešli brda. Ugledali su pod sobom Fort Laramie. Istog dana prešli su Laramie i stigli do logora za stada zapadno od Forta. Rock je zastao. Ostali su pojahali do Forta. Zastali su ispred glavnog dućana. Ring pomogne Maureen sjahati.

- Postala si još lakša i tanja
- promrmlja.
- Debljat ću se cijele zime
- smijala se ona.

Onda su ušli u dućan. Oliver, koji je imao novac, kupio je duhana, čokolade i jedan lijepi svileni rubac. Onda su popili vruću kavu. Prostorije dućana pune su ljudi.

Tu su obitelji doseljenika, žene iz naselja i još mnogo slučajnih putnika. Ima jahača koji stoje opušteno ali sve promatraju ostrim okom. Lovci stupicama i trkači šumom sjede na vrećama i razgovaraju. Tu su i djeca. Šire oči i sišu bombone.

Mnogi su gledali Maureen. Žene i muškarci. Osobito jahači sokolovih očiju koji su je pogledavali sa strane.

Odmah je svezala novi zeleni rubac od svile, obdarivši Olivera zahvalnim pogledom.

Onda je navalila na čokoladu. Kad je vidjela da je dva dječaka molećivo gledaju, mahнула im je rukom. Prišli su pomalo bojažljivo, ali su im bljesnule oči kad im je dala malo za njih dragocjenog slatkiša.

– I vi ste iz karavane? – pitala je Maureen, misleći na veliku povorku kola koja se odmarala ispred Forta. Prije nego što su blizanci mogli od-

govoriti, pride im neki vrlo jak čovjek. On uljudno pozdravi i obrati se Ringu.

– Vi ste dotjerali stado?

– Točno – kimne Ring i pažljivije promotri velikoga čovjeka. Bit će mu nešto manje od pedeset godina. Ali izgleda kao žilavo drvo. Brada mu je sijeda.

– Ja sam Dick Evens i predvodim karavanu koju ste vidjeli pred Fortom. Namjeravamo ovdje prezimiti.

– I mi također, mister Evens, samo još ne znamo gdje – odgovori Ring polako.

– To sam i mislio. Zato sam došao k vama – nastavi Evens gladeći sijedu bradu. Gledao je Brucea i Olivera, okrznuo pogledom Maureen, a onda zadovoljno kimnuo, kao znak da se nije prevario u očekivanju.

– Mi dolazimo iz Iowe. Ima nas dvadeset i sedam obitelji. Četrdeset i dva muškarca, trideset i devet žena i više od pedesetoro djece, možda čak i koje više.

On opet zašuti. Njegov je ostrí pogled procjenjivao braću i djevojku.

– Dovelí smo sa sobom oko tisuću goveda koje smo usput povoljno kupili. Unajmili smo goniče do Laramieja. Mi smo doseljenici i ne razumijemo se mnogo u to kako se goni stoka. Ali sada se moramo sami brinuti za stoku. Oni goniči koje smo unajmili danas se vraćaju. Ja sam ih već isplatio.

Kad sam vidio vaše stado, pomislio sam da biste nam vi mogli pomoći da sačuvamo naše stado preko zime i da naše momke priviknemo poslu. Muškarci će podići kolibe.

Ja sam za nas unajmio jednu malu dolinu. To je jeftinije nego da nastanim ljude u mjestu.

— U redu — kimne Ring — razumijem. Vi želite sa svim ljudima i životinjama provesti zimu u toj dolini. I mi to kanimo. Možemo sastaviti naše stado do proljeća. Mi ćemo paziti na goveda i učiti vaše mladice, a vi nama sagradite kolibu.

— To sam vam upravo htio predložiti, mister...

— Ivey, Ring Ivey. Ovo su moja braća Oliver i Bruce. A ovo je Maureen Morell. Mi smo se sreli putem. Čini se da su svi njezini stradali kad je gorgjela prerija za bizonskog stambeda.

Dick Evens nije mogao sakriti koliko je začuden i potresen. On spontano pruži ruku Maureen. Onda upitno pogleda Rocka.

— Ona bi mogla kod nas stanovati — reče krzmajući.

— Mi se sve bolje razumijemo, mister Evens — nasmiješi se Ring. — Vi ste nam skinuli kamen sa srca. Dobro, možete biti mirni. Vaše će stado sigurno dobro prebroditi zimu. — On pruži ruku vodiču. Evens udari dlanom o njegov dlan. Pogodba je bila sklopljena.

XII

Rock, Oliver i Bruce sjedili su u njegovoj skromnoj kolibi. Ring je bio uz stado. Sad je bila prilika da porazgovore o stvarima za koje on nije smio znati.

— On je u tim stvarima

tvrdoglavi idiot — izusti Oliver i lupne šakama po stolu. — Osim toga, on točno zna da ga ona voli. A ja znam da on sanja o njoj, jer u snu spominje njezino ime. Ali on je neće pitati. To tako više dalje ne ide. Ona hoće — i on također hoće, a nitko ništa ne govori. I zato ja vama kažem da moramo uzeti stvar u svoje ruke. — Završio je i uzbuđeno pogledao braću.

Bruce se smijesho, odobravajući. Rock je kimnuo također, ali mu se po očima vidjelo da bi rado još nešto upitao.

XIII

Nije bilo osobito hladno. U toj zaštićenoj dolini nije pao snijeg. Visoka šuma na kamenitim stijenama štitila je malu dolinu.

Sva trojica su je okružila i zaplesala s njome da se sva koliba tresla. Urlali su, smijali se i veselili.

XIV

Prošlo je novogodišnje slavlje. Ring i Maureen su postali muž i žena.

Bruce, Oliver i Rock jahali su jednog popodneva prijeko u Laramie. U međuvremenu već su dobro obučili mladice u naselju, tako da sa stadom više nisu imali mnogo posla. Goveda su pasla u malim pokrajnjim dolinama, nalazeći dovoljno mjesta gdje nije pao snijeg. Ring i Maureen otišli su nekamo u šumu, u lov. Tri su brata polako jahala u mjesto.

Ispred saluna stajalo je mnogo konja i poneka kola. Njih trojica su uvela svoje konje pod zaštitni krov i popela se na verandu.

— Ha, sad ću isprati svoje krajnike finim viskijem — veselio se Oliver. — A onda ću riskirati dvadeset dolara za jednu igru. Dosad nisam u Laramiju našao nijednog čovjeka koji bi me mogao tući u pokeru. Lijepo je to kad netko ima smolu u ljubavi — onda bar ima sreću u kartama, hahaha!

Druga dvojica su se nasmijala i gurnula malog Olivera ispred sebe kroz pomična vrata. Usred prostorije žarila se velika željezna peć. Upravo su htjeli jedan za drugim poći do šanka, ali su stali kao ukopani. Upravo kao da su naišli na nevidljivi zid. U kutu saluna, za velikim stolom, sjedila su šestorica.

Bili su to: Daniel Ree, Hough Wood i četiri ili pet drugih momaka. Bili su zaokupljeni jelom i činilo se da su upravo stigli u Laramie.

Braća su odmah spustila ruke na koltove. Onda su polako i opušteno krenuli dalje i zaustavili se pred stolom bandita, koji su i dalje jeli ne zamjećujući ih.

— Želim vam dobar, krasan i divan dan, vi zlatni momci — započne Oliver. Jedva je svladao divlji bijes u sebi.

Daniel Roe malo podigne pogled, zatim opet upitno pogleda svoje ljude, pa onda iznova pridošlu trojicu braće.

— Ne poznajemo vas, ni ja, ni moji momci, ali vam zahvaljujemo na dobrodošlici, ti mali

crvenoglavče. Možete nešto popiti na moj račun. Pretpostavljam da ne želite ništa drugo od nas — ili ipak...?

— Cereći se cijedio je riječ po riječ.

Bruce je sačuvao mirne živce. On je braću čvrsto povukao natrag.

— Ne pravite gluposti! — progundao je mirno.

Rock je odmah došao k pameti. Pomogao je Bruceu da odvuče Olivera, koji se šepurio kao divlji pijevac željan borbe.

— Pritegni uzde, kauboju — zareži Bruce Oliveru u uho. — Oni tamo prijeko imaju, naime, dobre živce. Znali su oni da će nas ovdje sresti. Da, oni su točno proračunali da ćemo prezimiti u Laramiju. Zbog toga su i došli. Sigurno su se dogovorili da se neće dati izazvati. Samo lijepo pri-pazi — za čas će se pojaviti šerif Laramieja.

Jedva je to Bruce izgovorio, kad li se rastvore pomična vrata i ude spomenuti šerif. On je visok i koščat čovjek. Oči su mu svijetlovođenkaste, oštre i hladne.

Šerif je zastao na vratima pogledavši oko sebe. Braća su stajala naslonjena leđima na šank. Nijemo su zurila u šerifa. Samo ih je letimično pogledao, jer ih je poznao. Zatim se preko prostorije uputio do stola Reeove momčadi. Nisu mogli čuti o čemu priča šerif s Reom jer su razgovarali prilično tiho.

Polako se šerif vratio braći. Krčmar mu natoči čašu viskija. On popije malo, a onda usmjeri svoj čvrsti pogled na Iveyeve.

– Tamo je Daniel Ree sa svojim momcima – započne šerif. Zatim zastane, izvuče cigaru iz džepa na vesti i zapali je. Pri tom je neprestano promatrao braću. – Mi se nalazimo u Wyomingu. A Wyoming ne može ništa ovoj bandi koja sjedi tamo za stolom. Ukoliko svadu ne započnu oni nego vi, ja moram njih štititi. Ne budem li to mogao sâm, moram dovesti pomoć iz Forta. Žao mi je što moram zauzeti takav stav. Ne želim znati što vi imate protiv Reea i njegovih ljudi. Ima mnogo ljudi koji su ostali prezimiti u Laramieju a koje ne podnosim. Ali svake je zime tako. Ljudi nasele ovaj kraj pet stotina milja uokolo. Sve dok ne prekrše zakon, imaju pravo skloniti se ovdje preko zime. Svi su toliko lukavi da se drže reda. Zato i vi nemojte nikoga izazivati. Ne želim rat u ovom mjestu! Ovo ovdje je neutralno područje! Zapamtite to!

On pljune snažno u veliku pljuvačnicu, ispije drugi viski i izađe iz saluna.

– Tako sam i mislio – promrmlja Bruce.

Izašli su i uputili se u igračnicu. Oliver je sjeo da bi zagrao partiju pokera. Malo poslije Rock se otputi u dućan preko puta da još nešto kupi. Jedino je Bruce ostao uz Olivera, promatrajući igrače, ravnodušna lica. No u njegovim tamnim indijanskim očima tinjala je vatra.

Do ponoći se nije dogodilo ništa posebno. Rock se vratio, a Oliver je dobio više od stotinu dolara. Daniel Ree i njegovi ljudi su nestali. Bruce ih

je slijedio. Doista su otišli spavati.

Bruce je o tom obavijestio braću.

– Odjašite natrag – rekao je. – Ja ću ostati u Laramieju. Spavat ću u staji. Razbojnici su tamo ostavili svoje konje. I to kakve konje! Pitam se da li su ih putem pošteno kupili. Ja ih neću ispuštati iz vida. Sutra navečer neka me Oliver dode smijeniti. Kladim se da će oni sutra jašiti uokolo i ispitivati ljude. Uskoro će saznati sve što ih zanima.

Rock i Oliver su oklijevali. Napokon su uvidjeli da ne mogu ostati u Laramieju. Kad bi vidio da se ne vraćaju kući, Ring bi sâm krenuo po njih.

XV

Prošlo je nekoliko dana. Sada je Rock boravio u Laramieju pazeći na bandu. Kasno je poslijepodne. Bruce je dojahao do kolibe. Maureen je otišla u posjet Evensovima. Ring i Oliver napinju nekoliko koža. Jednostavno su ih pribili na zid kolibe. Čim im je Bruce prišao, Ring se naglo okrene. Ništa nije rekao, ali su njegove oštre oči same pitale.

– Danas su bili u pokrajnjoj dolini – promrmlja Bruce. – Vidio sam ih. Vidio sam i Rocka kako ih izdaleka promatra. Oni su odjahali gotovo do prijevoja ispitujući čvrstinu snijega. Hm, ako pravo razmislim, čini se da oni ispituju mogućnost kako bi i unatoč snijegu prešli preko bregova. Da, zacijelo računaju s time da će možda morati vrlo brzo napustiti ovaj kraj.

On pritegne konja.

— Odjahat ću u Laramie, do Rocka. Jedan od nas više nije dostatan u Laramieju. Hulje nešto namjeravaju.

Oliver baci čekić o zid kolibe.

— Do vraga! I ja ću s njime!

Otrčao je. Ring je gledao za njima razmišljajući da li da im se priključi. No onda pomisli na Maureen, koja se uskoro trebala vratiti, a i na Brucea koji je u stanju držati na uzdi divljeg Olivera.

XVI

Rock je sjedio i večerao u kutu saluna. Ponekad bi pogledao u drugi ugao, gdje je sjedio Daniel Ree sa svojom bandom. Oni su se častili bogatom večerom. Rock se pitao koliko će još drugo potrajati ta neobična igra. On zna već odavno da bi ih Ree najradije poslao u pakao i da intenzivno razmišlja o tome.

Odjednom mu sine rješenje te čudne zagonetke.

— Taj gad želi Maureen — pomisli. I dalje je žvakao. Došao je zato ovamo da bi ugrabio Maureen i nas ubio. Nije on došao ovamo prezimiti. Cijelog je dana ispitivao mogućnosti bijega. Sada zna što je htio znati i poduzet će što želi.

Kad je Rock to shvatio, još jednom je pogledao prema stolu gdje je sjedila banda. Ovaj put se njegov pogled sreo s pogledom Daniela Reea. Istog se trenutka Ree naceri upravo zlobno i prosto. U pogledu mu je bilo prijetnje i zlih namjera. Rock stisne usta, pri-

tisne usnice o zube i uzvрати cerenjem na isti način. Sada je znao da će skoro početi ono što mora početi...

Istog se trena otvore pomična vrata. U prostoriju prodre hladan val zraka. Ušli su Bruce i Oliver. Vidjeli su kako se Rock ceri, pa su slijedili njegov pogled. Ugledavši bandu u drugom kutu i sami su se naksili na isti način.

Osim njih bilo je deset ili dvanaest gostiju. Svi ti ljudi, koji su danima promatrali što se zbiva, ustali su i jedan za drugim otišli kroz druga vrata u igračnicu. Ostala su samo dvojica ili trojica. Njihova je znatizelja bila jača od brige za vlastitu sigurnost.

Rock je odgurnuo tanjur, ustao od stola i krenuo ispred Brucea i Olivera prema šanku. Šank je bio tako velik da je zauzimao cijelu užu stranu prostorije.

Barman se uznemirio. Vidjelo mu se po očima. On je odgurnuo prema braći čaše za viski, a onda i bocu.

— Natoči! — zarezli Oliver na njega ljutito, iako ništa nije imao protiv tog čovjeka. Oliver se jednostavno nalazio u stanju prevelike razdraženosti.

Braća su dohvatila čaše i — kao na zapovijed — pogledala se vrlo značajno. U tamnim Bruceovim indijanskim očima svjetlucale su iskrice.

Onda su se okrenuli odgurnuvši čaše. Gledali su prijeko u Daniela Reea.

— Hej, Daniel Ree! Mi pijemo u zdravlje njezinog muža, našeg brata! Hej, Ree, hoćeš li se kucnuti s nama?

Glasno i jasno Oliver je izgovorio svoj poziv. Dobro se čulo. Odjeknulo je cijelom prostorijom.

Daniel Ree se okrene. Nekoliko sekundi s mržnjom je gledao trojicu ljudi uz šank, a onda se stao divljački i podrugljivo smijati. Zatim se dogodilo ono što nitko nije očekivao, što nitko nije mogao očekivati. Nešto nepredviđeno. Ono što su braća Ivey tjednima prije toga ostavili za sobom, opet je naglo iskrsnulo. Ono što su potisnuli, opet ih je odjednom zahvatilo. Važnije i opasnije od Daniela Reea i njegovih ljudi.

Ušla su dva posljednja člana obitelji Kingsley. S njima su još trojica momaka, koji vrlo nisko nose oružje, svaki po dva revolvera, sasvim nadohvat ruke.

A Slim Slade, koji je već odavno razriješen službe, unatoč tome nosi zvijezdu šerifa.

Ta svijetleća stvarčica na njegovim prsima dobro im služi švrsl, jer prikazuje u drukčijem svjetlu njihove namjere. Čini se tako kao da tobožnji šerif i njegovi pratilci nastupaju u ime zakona.

Oni su izmiljeli i stali na praznom prostoru ispred vrata stvarajući širok lanac. Šestorica. Stoje licima okrenuti prema šanku i imaju trojicu Iveyjevih pred sobom. Njih trojicu, zbog kojih su prevalili toliki put. Nije im se žurilo. Tamo stoji Hamilton Kingsley, kojeg je još prije deset tjedana Bruce nastrijelio u rame. Pokraj Hamiltona je njegov brat Mickey. Mickey je prava suprotnost bratu, otprilike tako

kao što se razlikuje otrovan štakor od goleme doge.

Pored Mickeyja Kingsleyja stoji treći revolveraš, treći od ubojica koje su sa sobom doveli Kingsleyjevi i Slim Slade.

U prostoriji vlada tišina. Rock, to brdo od kosti i mišića, stoji u sredini, a uz njega Oliver, malen i žilav, poput razdraženoga lovačkoga psa što sav dršće od želje za borbom.

Rocku slijeva je Bruce. On stoji tamo posve opušteno, nehajno. Njegovo je brončano lice bezizražajno. On ne pokazuje na licu svoje raspoloženje. Jedino su se suzile njegove tamne oči. Njihove crne zjenice upravo bodu kao trn.

— Hej! — odjednom se nasmije Oliver i podigne čašu. — Živjeli, divni Kingsleyjevi! U vaše zdravlje! Mi smo već jedni s drugima imali prilično veselja, ali čini se da ga vama još nije dovoljno. Pa lijepo! Živjeli, gospodo! — I kratkim trzajem izlije viski u grlo.

Slim Slade i tri ostala momka nisu odgovorili ni riječi. No u njihovim se očima pojavi zla vatra, koja je pak u Kingsleyjevih izazvala zadovoljstvo.

Onda Rock podigne čašu.

— Vi ste idioti — zareži svojim gromkim basom. — Mi smo se zato i odselili jer je jedan morao odustati. Nismo pobjegli iz straha pred vama. Vi ste krenuli za nama i opet izazivate. Pa dobro, dobro, kad baš hoćete, dobit ćete svoje. U zdravlje!

I on ispije viski jednim gutljajem. Onda njegovo mlado okruglo lice poprimi opor izraz. Njegova i Oliverova čaša prsnule

su o pod. Slim Slade i jedan od revolveraša vidljivo su se lec-
nuli. Ali još nije počelo. Naime,
Bruce Ivey još je držao punu
čašu u ruci. On se kratko izjas-
nio.

— Što je bilo, to nas i dalje
slijedi — progovori Bruce
smrknuto. — Ali kad jednog
dana krenemo dalje prema
zapadu, vi Kingsleyjevi nećete
više ići za nama.

Prije nego što je popio, pogle-
dao je u kut saluna. Tamo sjedi
Daniel Ree sa svojim jaha-
čima. Šute i vrebaju. Oprezni
su.

— Izadi odavle, Ree — po-
viče Bruce oštro.

Daniel Ree se tiho nasmije,
uspravi se i daje znak rukom
svojim ljudima. On je stao uz
stražnja vrata pokraj šanka i
čekao dok svi njegovi ljudi, pa
i Hough Wood, nisu prošli kraj
njega i nestali iza pomičnih
vrata.

Onda se još jednom muklo
nasmije. Bio je vrlo zadovoljan.
Imao je razloga da bude zado-
voljan. Dobio je neočekivane
pomoćnike i shvatio da bi lako
mogao biti treći koji se smije.
Ono što je naumio, činilo mu
se sada lako izvedivo. Doista
mu se isplatilo što je tako dugo
čekao.

Smijući se, još jednom po-
gleda ljude, zlobno im mahne i
izade. Vrata su se za njim zalu-
pila s treskom. Onda zavlada
tišina.

Mickey Kingsley reče:

— Danas je sreća na našoj
strani. Mi smo stigli prije pola
sata i upravo smo bili u du-
ćanu kad su Bruce i Oliver
onuda projahali. Hej, gdje je
ona najveća pasja buha među

vama? Gdje je Ring Ivey, koji
je našeg oca bacio u vatru? Je
li negdje blizu? Ako jest, neka
dode ovamo da vas sve o jed-
nom trošku pošaljemo na grob-
lje.

On je te riječi upravo isplju-
vao kroz svoje žute zube, zube
štakora.

— Ring je pet milja daleko
— nasmije se Bruce zvonko. —
Ali ne moraš ga tražiti, jer ćete
i bez njega imati ovdje do-
voljno nevolje. On zašuti. Če-
kao je. Zapovijed je dao Slim
Slade a ne Mickey Kingsley:

— Sada!

Posegnuli su za oružjem, iz-
vukli ga, podigli cijevi revol-
vera i onda se začuo prvi hitac.
Ispalio ga je Bruce.

Bruce je imao brzu ruku.
Nanišanio je na Slima Sladea i
pogodio ga. Lažni se Šerif zavr-
tio od njegova metka, a metak
koji je on ispalio zabio se u
pod. Bruce je opet opalio i po-
godio stranog revolveraša, čije
mu je tane okrnulo uho.

U međuvremenu se meze
toga dogodilo.

Oliver i Mickey Kingsley pu-
cali su u isto vrijeme i pogodili
jedan drugoga. Mickey King-
sley zavrteo se oko svoje osi i
pao na lice. Oliver je pokle-
knuo. Oslonio se na lijevu
ruku. Onaj koji je stajao pored
Mickeyja Kingsleyja pogodio
ga je u rame. Ali prije nego što
je pao, Oliver je još jednom
opalio i pogodio toga Mickey-
jeva čovjeka.

S njegovim pucnjem odje-
knuli su hici Rocka i Hamil-
tona Kingsleyja te onoga tre-
ćeg revolveraša.

Rock nikad nije bio posebno
dobar u baratanju revolverom.

Njegova je premoć bila u njegovoj silnoj fizičkoj snazi. Promašio je Hamiltona Kingsleyja. Njegovo mu se tane zabilo u prsa, ali on nije zateturao. Kao odvaljeno brdo stajao je tamo, opalio i drugi put i pogodio protivnika. U isto vrijeme njega je pogodio onaj njima nepoznati revolveraš kojeg su Kingsleyjevi unajmili i doveli sa sobom.

Prije nego što je Rock stigao pucati na tog čovjeka, stiglo ga je treće tane. Nije odmah pao. Svom težinom naslonio se na šank. Prsa su mu se zacrvenila od rana. No još je stajao čvrsto na nogama. Polako je podignuo svoje oružje i pogodio protivnika. Onda je ispustio kolt, okrenuo se i svom težinom naslonio na šank. Dotle je Bruce oborio onu drugu dvojicu.

Sad je Bruce skočio do Rocka. I sâm je jako krvario jer je ostao bez pola uha. Zgrabio je Rocka. Kad ga je okrenuo prema sebi, vidio je da je blijed.

— Bruce — zastenje on — htio bih s tobom popiti još jedan viski.

Bruce se trgne. Odmah je znao da je Rock smrtno ranjen iako još stoji na nogama, oslojnen na šank svom težinom svoga golemog tijela.

Prvi put u životu Bruceu su zadrhtale ruke. Prolio je mnogo viskija mimo čaše.

Napokon je napunio drugu čašu. A Rock je čekao prinijevši čašu usnama.

— Budi dobar, kauboju — promrmlja muklo. — Budi dobar, brate. Pozdravi Ringa u moje ime i reci mu da je napokon mrtvo ono što je bilo iza

nas. Kad krenete u novu zemlju, nitko vas više neće slijediti. Ah, bilo je dobro što Ring nije bio s nama i što smo mi to obavili za njega... i za Maureen!

Zanijemio je, pogledao Brucea u oči, jednim trzajem ispio piće i odmah klonuo. Bruce je jedva pridržavao njegovo teško tijelo. Kad se još jednom nagnuo na svoga velikog brata, ovaj je još jednom otvorio oči.

— Pogledaj... maloga. — Želim... znati... da li on... još ima izgleda...

Bruce to učini. U istom trenutku uleti šerif. I ostali ljudi nahrupili su iz igračnice. No oni su ostavili Bruceu dovoljno mjesta.

Bruce je vidio da je Oliver pogoden samo u rame i u bok. Izvukao mu je košulju iz hlača i spazio ranu koja je krvarila.

Kad se vratio Rocku, on je još imao otvorene oči.

— Oliver će za dva tjedna biti zdrav — promrmlja Bruce tiho, ali jasno i razumljivo. Na Rockovu blijedom licu pokazala se zadovoljan osmijeh. Sjene ispod njegovih smeđožutih očiju postajale su sve veće.

— Onda sam... samo JA... bio cijena — zastenje Rock. — A to... nije... previsoka cijena... za mir... Više nema... Kingsleyjevih... na našem... tragu. — Budite svi dobro, kau...

Nakon tih riječi umro je. Kad se Bruce uspravio, osjetio je na svom ramenu tešku ruku šerifa.

— Čovječe, vi ćete iskrvariti. Hajde, krenite brže sa mnom. Hej, ljudi! Odnosite drugoga doktoru preko puta.

Dok je s Bruceom išao preko ceste, šerif reče:

— Ja znam da su vas oni drugi napali. Ako je još ijedan od njih živ, zatvorit ću ga. Ali radije bih da nikada niste došli u Laramie. Koliko vam još čopora ide za tragom?

— Jedan manje — naceri se Bruce. Pri tom je mislio što će sada poduzeti Daniel Ree kad dočuje da je Iveyjevih manje.

Odjednom je Bruce stao teturati. Šerif ga je morao poduprijeti. Uho ga je silno boljelo. Bruce je odahnuo kad je morao leći kod liječnika. U glavi je osjećao čudnu prazninu, koja je nastala zbog gubitka krvi.

XVII

Ring Ivey sjedio je s Maureen za stolom i uz svjetlo petrolejske svjetiljke čitao stare novine koje su ovdje bile i te kako nove. Maureen je plela. Čulo se kako nailazi jedan jahač. Mukli i praskajući topot kopita zaustavio se ispred njihove kolibe. Ring odmah potrči. Kad je otvorio vrata, začuo je promukli glas jahača. Bio je to jedan momak iz njegova naselja.

— Ring! Tvoji su u Laramieju imali paklensku pucnjavu. Ja ne znam jesu li iz nje izašli živi, jer sam odjahao odmah čim je borba počela.

Ring nije ništa čuo. Požurio je natrag u kolibu, strgnuo s klina opasač s oružjem. Jednim ga je pokretom bacio oko bokova. Pri tom je svojim svojim očima gledao Maureen.

Ona mu je donijela kratki kaput i šešir. Šuteći je držala

stvari u ruci i gledala ga u oči. Ispratila ga je do vrata pa onda rekla:

— Budi dobar, Ring — i vrati se, ja ću te čekati. Ring je brzo odjahao. Bio je zamišljen. Predbacivao je sebi što je pustio Brudea i Olivera da sami odjaše k Rocku. Međutim, uopće nije pomislio na Kingseyeve. Da je mogao znati da Daniel Ree nije bio upleten u tu borbu, možda bi bio oprezniji i sigurno bi Maureen poslao k Evensovima.

Otrprilike milju ispred mjesta on je naglo zaustavio konja, koji se propeo na stražnje noge. Odskliznuo se dio puta. S lijeve je strane ugledao sjene jahača, koji se nisu kretali putem nego su zastali u snijegu do koljena i vjerojatno su ga htjeli pustiti da prođe. Pukim slučajem Ring je zamijetio jedva vidljive obrise njihovih likova. Da su se uspjeli još samo malo odmaći od puta, ne bi ih zamijetile ni najoštrije oči.

— Hej, tko je tamo — poviče Ring glasno. Usput je izvukao kolt ispod kratkoga krznenog kaputa i napeo obarač. Odjednom je osjetio da mu od one skupine ljudi prijeti opasnost. Odgovor mu je dokazao da je njegov nagonski strah bio ispravan.

— Hej, jesi li ti, Ring Ivey? — poviče jedan od onih preko puta.

— Ja sam — vikne Ring i prigne se, priljubivši se post-rance uz tijelo konja. Zadržao je nogu u stremenu. Lijevom se rukom držao za jabuku sedla, a desnu, u kojoj je stezao kolt, proturio je konju ispod vrata,

uperivši cijev oružja na jahače.

Nalet vjetra uzvitlao je snijeg. Na trenutak se nije vidjela skupina jahača. Zatim su u noć zapalucali plameni jezici. Meci su zviždukali oko Ringa. Njegov je konj zaništao, pogoden, a zatim se propeo podivljao od bola. Gotovo ga je zbacio.

S mukom se Ring opet domogao sedla. U naglom nastupu bijesa ispraznio je svoj revolver. Onda mu metak prođe kroz šesir. Tane mu je ispod šesira načinilo krvavi zarez na glavi. On se nagnuo prema naprijed. U glavi mu se vrtjelo. Još je uspio projahati mali dio puta, a zatim je onesviješten pao u snijeg. Jedna mu je noga zaostala u stremenu i tako ga je konj vukao još pedesetak metara. Tada je konj također klonuo, jer je i sâm bio pogoden i samo ga je smrtni strah natjerao da pretrči još taj dio puta. Konj se stropoštao poput ranjenog jelena, pao je u snijeg kraj Ringa.

Jahači su ubrzo stigli do svoje žrtve. Jedan je sjahao. Zasvijetlila je zapaljena šibica, a potom ju je vjetar ugasio. Momak je uspio vidjeti što je htio.

— U redu, gazda, — reče, — Taj je dobio svoje!

— Pogledaj dobro, Cal! — zakriješti Daniel Ree ostrim glasom.

I Još jednom plane šibica, i opet je vjetar ugasi. — Taj je gotov — objavi čovjek i drugi put pa krene prema svome konju.

Daniel Ree istisne iz grla čudan krik, koji se pretvorio u slavodobitni smijeh. Bio je to divljački i paklenski smijeh

čovjeka koji zna da je blizu cilja. Zatim je banda odjahala. U noći su se izgubili njihovi tragovi.

XVIII

Kad se stenjući probudio, Ring nije znao koliko je dugo ležao u snijegu. Tijelo mu je obamrlo od hladnoće, a glava ga boljela kao da će se raspu knuti. Kako mu srce kuca, tako ga nešto probada kroz cijelo tijelo, te Ring misli da će mu se glava rasprsnuti. On se jaučući prevrne i zaroni lice u snijeg. Onda je opet uspio normalno misliti. Odmah se sjetio što se dogodilo. Zastenjao je nekoliko puta od brige i nevolje.

Uspio se uspraviti, napravio dva koraka i opet pao. Pokušao je iznova. Prilično dugo vrtio se u krugu poput kakvog pijanca, a tada je, doduše njišući se, ostao na nogama. Pokušao se orijentirati. Sjetio se da je puhao vjetar sa zapada i odmah je znao u kojem je smjeru Laramie. Objema rukama držao se za glavu, tumačajući kroz snijeg.

— Daniel Ree! — stenjao je.

Onda je mislio na Maureen, na svoju braću i na sve ono što se dogodilo i što se imalo dogoditi.

— Moram se dočepati konja. Moram imati konja!

Bilo mu je malo bolje kad je ugledao u noći svjetla Laramieja. Nakon pola milje stigao je do ceste.

Ispred saluna stajalo je nekoliko ljudi. Kad je došao na svjetlo saluna ljudi su ga zamijetili. Možda su ga oni prije na ulici smatrali pijancem. Tetura-

jući, popeo se uza stube i rastvorio pomična vrata. Ljudi su se maknuli s puta. Nije ni znao kako užasno izgleda. Na licu mu kora od zgrušane krvi. Na kaputu su se izmiješali snijeg i krv, stvarajući crveni ledeni preljev. Obrisao je rukavom lice i obazreo se oko sebe.

Šerif i nekolicina ljudi stajali su kraj beživotnih trupla što su nepomično lažala na podu. Ring nesigurno zakora-kne. Prepoznao je Hamiltona Kingsleyja. Pokraj njega ležao me Mickey Kingsley.

Šerif pristupi Ringu, uzme ga za ruku i povede do stola. Preplašeni barman donese veliku čašu punu viskija. Ring je ispije u dva gutljaja. Odmah se bolje osjećao. Šerif sjedne kraj njega.

– Moja braća? – upita Ring.

Šerif nije odmah odgovorio, ali onda ipak reče:

– Veliki nije preživio. Nije dovoljno brzo potegnuo oružje i bio je već napola mrtav prije nego što je uspio ustrijeliti svoja dva protivnika.

Ring zastenje. Strašno ga je potresla vijest da je Rock mrtav. Šerif mu položi ruku na rame.

– Tvoja su se braća odlično držala. Njih su bila trojica, a onih je drugih bilo šest. Ja sam stigao prekasno, a i ne bih to mogao spriječiti. Oni koji su vam došli za tragom, došli su zato da va vas poubijaju.

On ustane.

– I ti moraš liječniku, Ivey! Tko je pucao u tebe?

– Na milju udaljenosti ispred Laramieja naišao sam

na Daniela Reea – objasni Ring ukratko.

– Sakupit ću potjeru – vikne šerif bijesno i požuri iz saluna.

Ring krene za njim. Viski ga je okrijepio. Glava ga više nije onako strašno voljela. Sad je bio sigurniji na nogama.

Vani je stajalo nekoliko konja. On je među konjima prepoznao konje svoje braće. Odriješio je uzdu Rockova konja i krenuo prema liječnikovoj kući. Tamo je labavo privezao velikoga konja i ušao u kuću. Bruce i Oliver još su ležali u nesvijesti. Pomoćnik liječnika rekao je da će se Bruce uskoro probuditi.

Ringu se žurilo. Stalno je mislio na Maureen i na Daniela Reea. Ušao je u pokrajnu sobu i vidio čovjeka pokrivena bijelom plahtom. Povukao je plahtu i ugledao svog brata Rocka. Rockovo je lice imalo zadovoljan izraz.

Ring je nijemo buljio u svoga mrtvog brata. Usnice su mu se micale, ali riječi se nisu čule. Rukom je pomilovao Rocka po obrazu, a zatim ga opet pokrio. Duboko je uzdahnio i izašao.

U hodniku se srušio u ruke starom liječniku. Njegov je pomoćnik također bio tamo. Oni su prenijeli onesviještenog Ringa na sjedalicu. Liječnik je čistio Rinovu ranu.

Ring je sjedio mirno. Još je mislio na Rocka. No onda su ga obuzele druge misli. Shvatio je da više ne smije izgubiti ni sekunde vremena.

Skočio je na noge istog trenu kad mu je doktor povio glavu.

Malo nakon toga već je sjedio na ledima Rockova konja.

Potjerao je konja silovito. Sada je mislio još samo na Maureen i Daniela Reea.

•Ta hulja! Okoristio se dolaskom Kingsleyevih. To je upravo odgovaralo njegovim planovima. Sve se poremetilo. Sada mora Maureen ispaštati za sjenu koja se vukla za našim tragom. Zbog toga je nismo mogli zaštititi.

Takve su mu se misli stalno kovitlale ranjenom glavom. Najvećom mogućom brzinom svladao je put. Dok je prolazio pokraj koliba doseljenika, vidio je tamo mnogo ljudi. Znao je odmah da se nešto dogodilo.

Kraj svoje kolibe zatekao je šerifa i njegovu potjeru. Jahači su se upravo penjali u sedla. Evens i nekolicina muškaraca iz karavane također su bili tamo. U kolibi gori svjetlo. Ring se baci iz sedla i jurne prema otvorenim vratima.

— Maureen! — poviče očajno.

Znao je da mu ona neće odgovoriti, jer je odmah vidio po razbacanim stvarima da se u sobi odigrala kratka borba.

Šerif ude s Evensom. Ring je buljio u njih. Ruka mu je posegnula za oružjem, ali u držaču nije bilo revolvera. Onda se sjetio da ga je izgubio kad su ga napali. Skočio je do ladice i zgrabio rezervni kolt. Jednim pogledom uvjerio se da je napunjen. Gurnuo ga je u držač na opasaču i krenuo prema vratima.

Evens i šerif maknu mu se s puta. Vani su ljudi iz šerifove potjere sjedili na konjima i čekali. Ring se jednim pokretom baci u sedlo te potjera svoga

velikog konja. Šerif krene za njime sa svojim ljudima.

XIX

Kad je začula topot konja koji su se zaustavili pred kolibom, Maureen je otvorila vrata i izašla sa svjetiljkom uruci.

Bila je uvjerena da se vratio Ring sa svojom braćom i da je vijest o strašnoj pucnjava u Laramiju bila pretjerana.

— Hej momci! Hej, Ring! Sretna sam da ste se...

To je izgovorila i umukla čim je podigla svjetiljku. Ugleдалa je prvoga koji je išao prema njoj.

Bio je to Daniele Ree. Cereći se prilazio je iz tame u krug svjetla koji je bacala svjetiljka u njezinoj ruci. Brzo je bacila svjetiljku, okrenula se i pobjegla kroz otvorena vrata. Ali kad je htjela zatvoriti vrata i učvrstiti ih zasunom, Daniel Ree je ugurao nogu između vrata.

Rastvorio ih je i uhvatio Maureen za ruku. Ona se očajnički istrгла. Projurila je oko stola tražeći u mraku oružje. Našla je pušku, zgrabila je iz stalka i htjela je napeti. On ju je dostigao i oteo joj oružje.

Otimala se i branila poput pantere. Ali što je snaga jedne žene spram divje snage požudnog muškarca? Iscrpljenu, on ju je uhvatio u naručaj.

— Ti divna mačko — psikao je — postala si još divljija! Ali danas nemaš bića pri ruci i trenutno nema ni jahača koji bi me gonili — kao nekoć! Sad te imam! A ja ti se kunem da ću te slomiti. Zakleo sam se da ću

te jednog dana slomiti. A možda ću se tobom i oženiti, hahaha! Jer tvoj muž je mrtav! Da, mrtav! Sada ti pripadaš meni, samo meni.

Ona otetura do stolice. Maureen više ništa nije čula ni vidjela. Mislila je samo na to da Ring više nije živ. O strahote! Zahvatio ju je neopisiv jad!

U kolibu je ušao Hough Wood. On je našao svjetiljku i upalio je. Stao je uz vrata i posvijetlio. Njegove su se bezbojne oči nekako neobično kriješile. Bez riječi je buljio u Daniela Reea, a onda je polako okrenuo glavu.

Njegov blješteći pogled postade znatizeljan.

— Ree, zar si je tukao? — upitao gromko.

— To se tebe ne tiče. Uzmi vreću i pokupi u nju njezine stvari. Hajde, Maureen! Odjeni odmah kaput i navuci jahaće čizme. Ili hoćeš da ja to uradim? — Reeov glas prštao je od zadovoljstva.

Maureenine oči su bez suza. Pogledala je Reea. Odjednom u njoj plane očajnička mržnja.

— Ne dotiči me!

Rekla je to hladno i oštro. Kao da se promijenila. Skinula je mokasine s malih nogu, navukla čizme i odjenula krzneni kaput, koji joj je on pridržao cereći se paklenski. Svezala je oko glave vunenu maramu. Znala je da je trenutno nemogućna i da se mora pokoriti sili.

Uspravno je izašla iz kolibe. On ju je poveo do konja. Zatim su svi odjahali. Sa sobom su vodili dva konja s prtljagom. Odjahali su dublje u dolinu, stigli do kanjona koji je

razdvajao brdo i još prije dana dočepali se pokrajne doline. Daniel Ree jahao je na svom divovskom vrancu na čelu. Vjetar je zviždao. Snijeg je lepršao.

Mauren je, sjedeći na svome konju, gorko plakala, bez jecaja, tiho i bez glasa.

XX

Kasno je poslijepodne. Već su prešli preko visokog prijevoja i sad su logorovali pod gustim jelama. Oko vatre širila se toplota. Konji su bili zbrinuti. Trebat će im sati i sati da se odmore. Dubok snijeg iscrpio je životnje i ljude. Daniel Ree donese Maureen zdjelicu s hranom i čučne kraj nje. Ona je sjedila, zamotana u tople pokrivače koje je našla pod sedlom ispod gustih jelinih grana. Uzela je zdjelicu i jela.

Promatrala je ljude uz vatru. Svi do jednog zamotali su se u pokrivače i pozaspali. Vatra je širila ugodnu toplinu. Tu i tamo kapnulo bi s gustih grana jela ispod kojih su podigli logor. Stražar se čvrsto zamota u svoj ogrtač od ovčjeg krzna, uzme pušku i udalji se.

Maureen je odmah zamijetila da Daniel Ree čvrsto drži u rukama svoje ljude. Jedino je Hough Wood izborio sebi posebno mjesto. Mlada se žena ipak čudila što se momci nisu pobunili protiv njene otmice. To je bilo vrlo značajno, jer su u toj zemlji čak i razbojnici bili prilično pristojni prema ženama i djevojkama.

Zamišljena je. Promatrala ljude koji se odmaraju. Jedino Hough Wood još sjedi i puši

cigaretu. Većinom zuri u vatru, no pokatkad podigne glavu i pogleda prijeko prema njoj i Danielu Reeu. Jednom su se njihovi pogledi ukrstili.

Daniel Ree smije se kraj nje tiho i podrugljivo. Savijao je cigaretu.

— Znam, Maureen — pro- gunda zlobno — što ti sada misliš. A znam i što misli Hough Wood. Ti se čudiš što on to trpi, zar ne? Ali Wood te mrzi, mala. — Ree se demonski cerio. — On mrzi sve Morrel- love kao kuga. Ti to možda ne znaš, ali tvoj otac i tvoj brat za vrijeme Lincoln-County rata ustrijelili su nekoga mladog kradljivca stoke. Taj je kradlji- vac bila mlada djevojka, preodjevena u kauboja. Dje- vojka je bila Woodova vjere- nica, da, vjerenica razbojnika. Htjela je uvijek ostati uz Wooda i s njime dijeliti sve opasnosti. I ona je sama bila takva. Dogodilo se, dok je bje- žala, da su mislili da je muška- rac i srušili je metkom iz sedla. Zato se ne nadaš da će ti Hough Wood pomoći. A ovi ost- ali, hahaha, ovi ostali grobari skaću čim ja pucnem prstima.

XXI

Ring Ivey bio je uvijek čvrst čovjek. A sad ga je pomisao na Maureen činila još čvršćim. Nakon četiri sata jahanja zao- stali su prvi jahači. Njihovi konji nisu mogli održati tempo. U podne je još samo šerif ja- hao iza Ringa. Prošao je sat, a onda je i on zaostao. Bez riječi je Ring samo mahnio šerifu i odjahao dalje. Rockov golemi konj penjao se uzbrdo prema prielazu.

Kad je Ring popodne zamiје- tio da se Silvertip (tako se zvao Rockov konj) umorio, skočio je iz sedla i išao pred konjem.

Noć ga je iznenadila na raz- vodu.

Između stijena i kržljave bo- rovine našao je malo zaklona za sebe i Silvertipa. Glava ga je još strahovito boljela. Bilo je dobro što je zbog mraka mo- rao malo počiniti. Uspjelo mu je zapaliti vatru. Probudio se u noći jer su ga zeble noge. Naba- cao je opet granja na žar i po- novo zaspao.

Već u ranu zoru probudio se, ukočen i leden. Ustao je iz sni- jega. Vatra se ugasila. Silvertip se također odmorio. Tapkao je na mjestu da se ugrije. Ring se naglo razgiba. Zapali cigaretu i osjeti pri tom silnu glad. Dao bi sada silne novce da može popiti malo tople kave.

Nebo se razvedrilo i vidljivi- vost se poboljšavala. Teško je ići naprijed, iako se sada kreće nizbrdo. Nanosi snijega zameli su put i ispunili duboke jame i uvale. Ring je opet morao sja- hati. Snijeg mu je ponekad do- pirao do pazuha. Krčio je put konju.

Kad se pojavilo sunce on je pronašao kamp bande. Napu- stili su ga otprilike dva sata prije nego što je on naišao. Zak- ljučio je to po jasnim trago- vima koje još nije zameo sni- jeg.

Zapazio je u snijegu i otiske malih Maureeninih nogu. To mu je pomoglo da zaboravi glad. Pojeo je iz šaka malo sni- jega i popužio cigaretu. Onda se popeo na konja. Jahao je da- lje.

Put preko prijevoja na vrh

brda vodio je preko visoravni prema humcima. Nakon toga slijedio je dio razrované zemlje, pa napokon ravna dolina. S obje strane doline uzdizali su se bregovi. Bilo je to predgorje Medicine Bowa. Sve je bijelo. Samo se tamne borove šume uzdižu iznad provalija, tamo gdje ih zahvaća vjetar, stresajući s njih teret snijega.

Ring i opet zastane istražujući ostrim pogledom divlji, bijeli i šutljivi kraj. Odjednom se trgne.

Daleko ispod sebe zamijetio je neke crne točke. Dolazile su iz kanjona koji Ring sa svog položaja nije mogao vidjeti. Stavi ruke nad oči i stane ih promatrati između prstiju. Sad ga više nije zaslijepljivalo blještavilo snijega. Sada je sasvim jasno vidio da su te tamne točke – jahači!

Ring se nagne prema naprijed i potapša konja po vratu.

– Silvertipe, ti si div među konjima, kao što je tvoj gospodar bio div među ljudima. Rock je mogao postići mnogo što što je drugima bilo nemoguće. I ti, Silvertipe, sigurno možeš više izdržati nego mnogi drugi konji. Hajde da pokušamo! – Izgovorio je to glasno.

Onda je potjerao velikoga konja do ruba obronka. Obro-nak je strm i završava se ispred skupine stijena što stoje pred ulazom u kanjon kao okamenjeno krdo slonova.

– Kreni, Silvertipe! Jooo-hooo!

Kliknuo je to oštro i zapovjednički, divlje i prkosno. Konj visoko digne glavu, hrabro zarže i posluša. Silvertip nije

samo velik i snažan, on je i hrabar. Osim toga, ne boji se bitke. Srčan je u borbi.

Snijeg se odmah razdvojio. S uzdignutim prednjim nogama i sjedeći na stražnjima, pastuh se sa svojim jahačem spustio niz rastuću lavinu.

Ring se nagnuo prema natrag da pomogne konju. Ponekad bi povikao svoj prkosni »jooohoo«. Pastuh je rzao i njištao.

Kad su stigli usred nizbrdice, gotovo su sasvim nestali u visokom sitnom snijegu. Ring je osjetio kako snažno životinja pod njime pokušava uhvatiti čvrsto tlo pod nogama, kako se bori da se ne svali.

Silvertip se održao na svoje četiri noge. Nije se prevrnuo zajedno s jahačem. Nije ih lavina pokopala nego samo malo zasula.

Ringu se učinilo da to traje cijelu vječnost. No onda se masa snijega, u kojoj su se našli, surva na ravno tlo zaravanka. Opet ih je poslužila sreća. Lavina ih nije odbacila do golemih stijena. Snijeg se zajedno s njima provaljao kroz procijep u stijenama. Usred te pokretne mase snijega nalikovali su na pluto koje pleše po površini.

No sada se Silvertip nije mogao dočekati na noge. Svalio se u stranu. Ring je ispao iz sedla. Na njih je palo mnogo snijega, težak teret. Kad se Ring izvukao i opet mogao gledati, pokraj njega izroni glava njegovog konja. Pastuh je mahao nogama pušuci, no onda je naišao na čvrsto tlo i uspravio se. Ring je krenuo za njegovim

tragom, a onda se dašćući i on, naslonio na stijenje.

Znojio se kao da je u parnoj kupelji. Sitni snijeg što mu je dopro posvuda ispod odjeće, topio se na njegovoj koži. Osjećao je kako mu voda teče niz leđa.

Tada se naglo nasmije čvrstim smijehom. Silvertip prkosno zarza.

Uspjelo im je! Skratili su prednost bandita za jedan sat!

XXII

Oko podneva Ring je jahao duž zasniježenoga korita potoka. Predvidio je da se potok spušta s desne strane prijevoja. Vjerovao je da i Ree želi prijeći preko tog prelaza. Vjerojatno ima određen cilj. Inače zacijelo ne bi poduzeo taj odvažni korak. Ako snijeg samo jednom jače padne, za dugo vrijeme zatvorit će sve putove. Konji bandita zacijelo su već potpuno iscrpljeni. I Ringov je pastuh umoran.

A Ring je strahovito gladan. Već više od trideset sati nije ništa jeo. Mora privesti stvar kraju inače će se srušiti od gladi. Zato je nemilosrdno potjerao Silvertipa.

Kasno je poslijepodne. Za jedan sat s istoka će pasti mrak na snijegom pokriveni kraj. Silvertip više ne može izdržati ni sat jahanja, on je iscrpljen. Ali Ring vjeruje da su ipak uspjeti. Odjahao još jedan luk i sada se, prema svom proračunu, našao ispred bande.

Još malo koritom potoka prema sjeveru, a onda se zastavio i sjahao. Trebalo mu je

nekoliko minuta dok se razgibao. Skinuo je s konja sedlo i pokrivače te ga dobro istrlijao. Silvertip zahvalno zarže.

Zatim ga je Ring opet osedlao i uzeo svoju pušku. Konj se odmorio i bez po muke se popeo uz strmi nasip. Potok je ovdje u toku dugih godina duboko izlokao tlo. Nasip uz koji su se popeli bio je visok oko pet metara. U proljeće će ovdje zacijelo zažuboriti velika količina vode kroz kameniti žlijeb.

Ring je sve točno proračunao. Isplatilo mu se što je tog dana u podne s visokog prijelaza dugo i pažljivo promatrao kraj pred sobom. Tako je vidio u kojem se smjeru kreće banda. Podigao se gornjim dijelom tijela iznad obale potoka. Na istoku je vidio nekoliko prolaza između snježnih bregova. Kroz jedan od tih prolaza moraju stići razbojnici.

Nije morao dugo čekati. Brzo ih je ugledao. Nekoliko je jahača gazilo uz svoje iscrpljene konje. Samo su trojica jahala. Maureen je bila četvrti jahač na konju.

Ringovo od studeni crveno i omršavjelo lice ostalo je prilično bezizražajno. Znao je da će razbojnici jahati preko korita potoka da bi se domogli šume na podnožju zapadnog prijelaza. On ostavi Silvertipa iza zavoja, napuni svoju vinčesterku i stane čekati. Za nekoliko će minuta zapucati. On to mora i hoće učiniti. Jer oni su oteli njegovu ženu.

Kad su stigli u njegovo vidno polje, oni ocijeni udaljenost. Iznosila je otprilike oko sto jardi. Još je toliko svijetlo da se može nišani.

Prvi je jahao Daniel Ree. Ring ga je odmah prepoznao. Ree je držao u ruci uzde Maureenina konja. Glava njenoga konja klimala se kraj Reeova bedra.

Ring nanišani na Daniela Reea, ali njegov i Maureenin konj naglo su se kretali. Jahači su poskakivali u sedlima. Ring se odjednom zabrinuo da bi mogao pogoditi svoju mladu ženu. Zato je usmjerio vizir na drugog jahača, naciljao kratko i odapeo.

Hitac odjekne tanko i suho. Ring je čuo kako je udarilo tane. Čovjek se prevrnuo iz sedla. Ring je brzo pucao. Sad nije više mogao pažljivo ciljati. Sasuo je vatru na skupinu bandita sve dok više nije imao u koga pucati.

Tri su se konja valjala usred korita potoka. Jedan je čovjek ispucao ispod pogodene životinje i mirno legao. Drugi je ležao ispod ranjenog konja i urlao sve dok nije naglo zašutio.

Ring pozove konja. Silvertip se odmah pojavio. On stavi pušku u udubinu na sedlu, uzjaše i brzo odjaše prijeko.

Daniel Ree bježao je s Maureen prema obližnjem brdu. Čim je odjeknuo prvi pucanj, on je podbo konja. Istovremeno je vukao Maureenina konja. Uspjelo mu je u prvom zaletu izaći iz korita potoka. Bez zadržavanja jurio je dalje.

Ring je držao kolt u ruci. Promatrao je istočni dio obale, jer su tamo morala biti tri jahača koji se još nisu nalazili u koritu potoka kad je odjeknuo prvi hitac.

Ovo što sada poduzima bio je veliki rizik. Shvatio je da

samo bez zadržavanja može stići Reea i Maureen. Nadao se da će živ uspjeti izaći iz riječnog korita. Ako mu to pode za rukom, onda mu preostala tri člana bande neće značiti preveliku opasnost. Ali ispalo je drukčije.

Kad je Ring stigao do ravnog mjesta na obali i htio gore potjerati Silvertipa, našao se usred vatre.

Pušcano zrno prodrlo je konju u tijelo iznad korijena repa. Ring se bacio iz sedla. Kraj njega se survao teški pastuh. Ring je pao na leđa. Od udarca je izgubio dah. Otkotrljao se i odsklizao dolje u korito potoka. Od udarca su mu otkazali mišići i nije se uspio uspraviti.

Teško dišući ležao je i čekao. Širom otvorenih očiju promatrao je rub ravnog nasipa. U ruci je još grčevito držao kolt. Ležao je zaklonjen iza svoga umirućeg konja, slušao mučno stenjanje jadne životinje i osjećao kako popuštaju bolovi njegovu vlastitu tijelu. Opet je mogao disati bez muke, a i mišići su se oporavili. Ali on se još nije micao. Smračilo se. Još je promatrao istočnu stranu obale.

Napokon su se pojavila ona trojica. Puzali su potrbuške. Isprva su samo provirili glave. Jedan od njih se uspravio. Htio se spustiti dolje, no onda zastane i napola se okrene.

– Hej, Woode! Taj je gotov!

– Sidi dolje i pogledaj. Taj je, naime, Ring Ivey, a njega smo već smatrali mrtvim zato što Calove šibice nisu dovoljno dugo gorjele.

Hough Woode se glasno nas-

mije. On je ostao ležati u zaklonu. Ni onaj treći čovjek nije pokazivao više od svog šešira. Samo je prvi bio lakomislen.

— Ah, štogod! Tamo leži njegov konj, a on leži na leđima. Pogledat ću izbliza.

Doista je došao bliže. Ring ga pusti da načini još tri koraka pa tek onda opali. U isto vrijeme otkotrlja se u zaklon iza svoga ranjenog konja. Smjestio se povoljno tako da je nesretni pastuh zadržao metke koji su bili njemu namijenjeni.

Ring zastenja kad je osjetio da je Silvertip napokon oslobođen svojih muka i da je izdahnuo.

— Prokletstvo! Taj nije bio mrtav! — zavikne netko odozgo. Ona koji je sišao do Ringa ležao je na tlu i nije se više micao. Ni ona druga dvojica gore na rubu suhog korita nisu se više micala. Odjednom Hough Wood poviče promuklim glasom:

— Ti si čvrst momak, ali mi sad znamo tvoje smicalice. Već ćemo te srediti.

Ring ne odgovori. U njemu je pakao. Upravo je ubio čovjeka. Iako je poznato da u toj zemlji smrt stiže otmičare žena i djevojaka, ipak Ring osjeća gorčinu. Odjednom je zamrzio svoju sudbinu i sudbinu svoje braće.

— Prokletstvo! Mi smo htjeli pobjeći od zla, a sada nam je još gore. Zašto smo onda napustili svoj zavičaj?

Položio je lice na ruku i ležeći teško disao. Studen mu se uvlačila u zglobove. Bila je noć. Osluškiavao je misleći na Maureen. Mora se izvući odavle. Njegov je konj mrtav.

On oprezno pipa po tlu i pro-nađe pušku. Otkotrlja se malo dalje i nađe kraj mrtvoga konja jednog od bandita. Neko je vrijeme tamo ležao. Onda ga opet stane moriti glad. Mislio je kako će dalje morati pješke u potjeru. Pipao je oko sebe i napipao tijelo mrtvog čovjeka, a zatim zatvarač na sedlu. U padu se konju otkopčao opasač preko trbuha. Sedlo i privezana prtljaga ležali su kraj mrtvoga konja i mrtvog razbojnika.

Ringove ruke napipaju komad hladnog mesa i tvrdi kruh. On strpa hranu u svoj kaput pa se otkotrlja dalje.

Naglo prasnuše hici. Dvojica su razbojnika čula njegovo kretanje ili su vidjela obris njegova tijela na svijetlom snijegu. Ring se stisnuo uz mrtvog konja i čekao dok ne prestanu. Čuo je kako tiho nešto govore i kako pune oružje. Mogli su bolje naizmjenično ciljati i puniti oružje. Vjerojatno će sada tako postupiti. Ali on to nije htio čekati. Požurio se i u deset dugih skokova dočepao se gornjeg ruba zapadne obale. Tamo se odmah bacio u snijeg i otkotrljao dalje nekoliko metara.

S druge strane bljesnula su opet dva pucnja iz puške. Po smjeru metaka Ring je odmah shvatio da momci točno znaju gdje bi se on otprilike mogao nalaziti. Nije im uzvratio paljbu. Imao je samo šaku municije u džepu njegova kratkog kaputa.

Otpuzao je odande. Izbočine u tlu pružale su mu zaklon. Kad se nakon pedesetak jardi uspravio i prignut potrčao dalje, začuo je gromki glas

Hougha Wooda, koji je vikao za njime:

– Dobro si to izveo, Ring Ivey! Ali mi ostajemo iza tebe. Pa da vidimo jesu li tvoji izgledi bolji.

Ring duboko udahne i dovikne:

– Klonite se mog traga! Ja hoću Daniela Reea. A vi me nećete u tome spriječiti. Mičite se s mog traga, inače ću i vas poslati u pakao. – Vikao je to muklo, s gorčinom, opominjući.

Onda se okrene, uzme pušku u lijevu ruku i krene dalje kroz snijeg. On je jedan od rijetkih jahača koji je brz i izdržljiv i kad ide pješke.

Šuljao se kroz noć poput Indijanca. Znao je da su konji Daniela Reea umorni. Dobar trkač može lako prestići umornoga konja.

XXIII

Maureen se već jedva držala u sedlu. Daniel Ree je jahao s njome sve dok konji nisu stali posrtati i dok više nisu mogli dalje. Kao na zapovijed životinje su stale spuštenih glava. Gurnule su njuške u snijeg, koji im je dopirao preko koljena. Konji su puhali i drhtali, stenjali i brzo disali. Bili su potpuno iscrpljeni. Daniel Ree je kleo bez prestanka. Maureen se jedva osvrkala na njega. Ona se nalazila u stanju nekoga tko hoda u snu. Još malo i past će, potpuno iznemogla. Njoj je svejedno. Pa ipak, ponekad pomisli na protekli napad. Znala je da ih netko goni.

Daniel Ree uzme krajeve uzda.

– Ti ćeš ići preda mnom, dje-

vojko. A kad ne budeš više mogla dalje, ja ću te potjerati bičem. Ja se želim izvući odavle s tobom, jer ti si mi vrednija nego što možeš zamisliti.

Ona je kao kroz san čula njegov glas, glavinjajući kroz duboki snijeg. Nakon sto metara stala se rušiti. Nakon trista metara se srušila. Ree je bio dovoljno pametan da vidi kako sada više ni on ne može dalje.

Pogledao je gore prema nebu. Mnogo je sati prošlo. Na istoku je bivalo svjetlije. Duga zimska noć blížila se kraju. On sveže konje i odnese Maureen dublje u šumu. Onda se vrati po konje. Obavio je to za pola sata.

Tada je zapalio vatru. Maureen je ležala u toplim pokrivačima na podlozi od jelinih grana, a iznad njene glave grane su činile krov pod kojim se zadržavala toplina vatre. Iznad vatre visi mali kotao, u kojem se snijeg otopio i vrije.

On je skinuo sedla sa konja i u blizini pronašao mjesto gdje mogu nešto pojesti i odmoriti se. Ljutio se što je izgubio konje s tovarom. Za svojim je ljudima manje žalio. Neprestano je razmišljao:

„Je li to zbilja samo jedan čovjek čekao u zasjedi kod potoka?“

Morao je čekati. Drugog izbora nije imao. Maureen će spavati najmanje deset sati. Ona je do kraja iscrpljena, kako to samo može biti djevojka ili mlada žena. Mora, dakle, čekati i pogledati stvarima u oči.

Svanuo je dan. Ree je htio saviti cigaretu, no onda je ispu-

stio duhan i papir iz ruku i dohvatio pušku.

Vidio je, naime, čovjeka kako dolazi umorno kroz duboki snijeg. Ponekad bi utonuo, a onda opet izronio i uporno, iako polako, išao dalje.

Daniel Ree nije mogao prepoznati čovjeka, ali mu je bilo jasno da je stranac i da ne pripada njegovoj momčadi... Daniel Ree je odmah znao da je taj čovjek njegov neprijatelj. U jednom trenutku zapitao se začuđeno što je s njegovim ljudima.

— Nije moguće da je onaj tamo svladao moje momke! Možda nije bio sâm, možda je jedini koji je preživio? U svakom slučaju on me slijedi. Sada je stao i gleda ovamo. Jasno mu je kao san da se ja skrivam u ovom usjeku brda i da čekam na njega. Oh, ako napravi samo još deset koraka, pucat ću u njega!

Tako je mislio Daniel Ree podižući cijev svoje puške.

— Još mu dajem deset koraka — deset koraka još može ići naprijed — zarežao je i onda u sebi brojao: — Jedan, dva... tri... četiri... pet... šest... sedam... osam... Do vraga!

On je u prazno ispalio prvi metak, jer se čovjek nakon osmog koraka naglo bacio u snijeg i gotovo nestao pod njime. Još dok je tane letjelo, shvatio je Daniel Ree da je nasjeo na najjeftiniju smicalicu. Čovjek ga nije nikako mogao otkriti, samo je znao da se skriva negdje u šumi. Ali sada je otkrio položaj Daniela Reea. Nije smio pucati kad se Ring Ivey bacio u snijeg.

Dakako, to je Ring Ivey, koji

je sada stigao na kraj njegova traga. Ree je pucao u snijeg oko njega. Ring se zavlacio sve dublje i brojio pucnjeve. Napokon je puška ostala prazna. Ring pohita naprijed, jer je znao da je razmak prevelik da bi ga pogodio metak iz kolta.

Sada je on pucao. Stajao je pri tom slobodno, brzim pokretima odapinjavao pušku. Njegova podignuta vinčesterka pucala je brzo kao munja.

Ispaljeni meci derali su u komadiće koru stabala, uvrtili se u drvo. I to upravo u ono drvo iza kojeg je čučao Daniel Ree. Morao se dobro prignuti do tla, jer su uokolo letjeli komadići drveta i kore. No stablo je debelo. Ljutito psujući, Daniel Ree ponovo puni svoju pušku. U tom trenutku protivnik je prestao pucati.

Onda su se vrebali.

Ree više nije točno znao gdje mu leži neprijatelj. Snijeg je bio predubok. Nije htio deset kvadratnih metara obasuti dragocjenim mecima.

— Hej! Joohoo! Tko si ti? — poviče kroz tišinu.

Nitko ne odgovori.

Tada je shvatio da pred sobom ima ogorčenog protivnika, koji se ne želi upuštati u razgovore. Malo se prignuo. Oči su mu postale još manje. Sada je tiho vrebao na svoju priliku. Jednom se nacerio i usput promijenio mjesto. Još je u velikoj prednosti. Njegov protivnik neće moći cijeli dan ležati tamo vani u snijegu.

Odjednom se prestao zlobno cerekati jer je ugledao kako nailazi gomila oblaka. To su snježni oblaci. Uskoro će se nadviti i nad njime. Bude li padao snijeg, vidljivost će se

smanjiti na manje od deset metara.

Vidjevši nadolazeće oblake, gadno je opsovao. Bilo je to tako kao da se spustila gusta, lepršava zavjesa. Sve je postalo bijelo i neprozirno.

Negdje se kreće Ring Ivey i odnekud će navaliti u šumu. Onda će im izglediti biti jednaki.

Daniel Ree se povuče.

XXIV

Dok se Ring Ivey provlačio između jela, ostavljajući za sobom lepršanje debelih pahulja snijega, uzeo je pušku u lijevu ruku, a napunjen i napet kolt u desnu ruku. Umoran je, napola smrznut, ali još pun snage, oprezan i spreman za borbu. U pozadini svih njegovih misli krije se strah za Maureen.

Gusta snježna padavina okružila je šumu kao zvono od vate. Tu i tamo između grlemih grana zalepršaju pahulje. Ovdje, pod drvećem, nema mnogo snijega. Ring se polako šulja od stabla do stabla, zatim zastaje i osluškuje.

Odjednom naglo stane. Kad se uvjerio da šumovi nisu nalik na ljudsko kretanje, krene dalje. Puzao je dalje i stigao do ruba male krčevine. Tamo su ispod gustih krošanja stajala dva konja, a krošnje su ih štatile od snijega.

Dugo je Ring osluškivao, bijesan kao vuk. Onda je opet stao puzati dalje...

... i ... zatim je i protiv svoje volje kriknuo kad se sklopila gvozdena stupica.

Pužući on je naišao na stupicu, koju je valjda neki lovac postavio ovdje na korijenje,

ispod jela. Možda su male životinje oprezno požderale mamac, a možda ga nije ni bilo. No bilo kako bilo: Ringovu je podlakticu slomila snažna klopka. Bila je to takva gvozdena naprava koju bi samo vrlo jak čovjek mogao rastvoriti, i to teškom mukom. Sklopila je tako snažno da ni podstavljeni kratki kaput nije zaštitio Ringovu ruku.

Kolt mu je ispao. Stenjao je od bola pokušavajući se osloboditi zdravom lijevom rukom. Teško dišući pokušavao je rasklopiti gvožđe, no nije mu polazilo za rukom.

Da se odmah uspio osloboditi, imao bi priliku. Još bi mogao uzeti kolt u lijevu ruku i njome pucati. Kad je začuo šušanj iza sebe i kad se htio baciti u stranu, ustanovio je da je stupica pričvršćena lancem o stablo. Lanac je bio sakriven ispod sloja jelinih iglica. Na svoju nesreću, Ring se bacio u pogrešnu stranu. Lanac se napleo i od tog je Ringa strašno zaboljela ruka.

Jauknuvši, bacio se na drugu stranu, no bilo je prekasno. Daniel Ree je skočio na njega i udario ga drškom kolta.

Kad se Ree stenjući uspravi, zadovoljno je progundao.

– Do vraga, to je Ring Ivey, kojeg sam smatrao mrtvim. Ah, sad će biti lijepe zabave.

On rastvori stupicu. Htio je podići onesviještenog Ringa. Onda je začuo šumove. Približavali su se neki ljudi. Okrenuo se i bacio iza stabla. Dva su se teška tijela bacila na pod sasvim blizu njega. Čuo je kako ta dvojica pušu. Zatim je-

dan opsuje. Keseći se, pozove muklo:

— To sam ja, Hough Wood! Ja sam ga udesio. Taj je doista u stanju bolje hodati nego vi, zar ne?

Neko vrijeme vladala je tišina. Zatim se začulo kako netko tiho govori. Napokon su se pokazala dva iscrpljena čovjeka. Obojica su hramala.

— Do vraga! — siktao je Hough Wood. — Ja nikad nisam bio dobar pješak. Sjajno je što smo te ovdje sreli. Kad je počeo padati snijeg, čuli smo pucnjavu. Nadali smo se da si ga udesio. Naime, to je bio Ring Ivey.

— Da — nakesi se Daniel Ree. — Eno ga! Tamo leži. Sad mu je odzvonilo. Sami ste?

— Imamo samo jednoga konja s opremom. Ostavili smo ga pod prvim drvećem. Ostali su već na dnu pakla. Oho, njušim dim vatre i vidim lovinu.

— Dobro, uzmite ga sa sobom. Hohoho, on je zbilja kao pravi vuk upao u stupicu. Ja ću dovesti vašega konja s opremom.

Otišao je smijući se zadovoljno sebi u brk.

Hough Wood i Ben Mils su se prignuli, teškom mukom podigli Ringa Iveyja i uskoro stigli do vatre.

Maureen je još duboko spavala. Njezina je iscrpljenost bila tolika da je nalikovala na duboku nesvjesticu. Ništa je nije moglo probuditi. Obojica bandita bacila su Ringa Iveyja kraj vatre. Wood je pronašao laso i njime svezao Ringa.

— Oh, taj je slomio desnu ruku! Cudim se što ga Ree nije ubio.

XXV

Ring je imao osjećaj kao da mu netko čekićem udara po glavi. Bol koja mu je probadala slomljenu i svezanu desnu ruku dovodila ga je do ludila. On se okrene u stranu.

Prišao mu je netko, posjeo ga, prislonio ledima uz stablo i nekoliko ga puta udario po licu. Ono što je Ring osjećao bilo je gore od pakla. Kad mu se pogled razbistrio, vidio je da ga je to Daniel Ree udarao.

Ring pogleda Reea u oči, svom svojom snagom savlada bol i reče mirno:

— Ti, huljo! U svom životu sreo sam dosta bandita, ali ti si doista najgori otpad. Kingsleyevi su u usporedbi s tobom bili pravi džentlmeni. Pa dobro, sada mi možeš reći što kaniš sa mnom, kad me već nisi ubio. Zacijelo to ne radiš iz osjećaja za poštenu borbu.

Daniel Ree sikne kao guja. Već je podignuo ruku da Ringa udari po licu, ali kad je vidio Ringov prezriv pogled, sjetio se kako je to bio ponosan čovjek.

Hough Wood i Ben Mils šutke su to sve promatrali. Sada kradom gledaju Daniela Reea. U očima im znatiželja. Posebno čudno sijevaju oči Hougha Wooda. On je uvijek bio za koplje slabiji od Daniela Reea. Ree je brže potezao revolver, bolje jahao i mudrije mislio. Wood je već dugo poznao Reea. On sâm ostao je onakav kakav je uvijek bio: drugorazredan revolveraš, koji ipak posjeduje nekakvo dostojanstvo. Wood ne bi nikada udario svezanog zarobljenika.

Na svoje zadovoljstvo Wood je ustanovio da njegov gazda sve više i više gubi kontrolu nad sobom. Wood je shvatio da je bar u tom pogledu jači i bolji od Daniela Reea. Ta mu je spoznaja godila. Njemu, koji je uvijek bio u sjeni Daniela Reea.

Ponosni revolveraš Daniel Ree, koji je uvijek svome protivniku pružao časnu priliku, postao je pravi razbojnik.

On je zamijetio da ga Wood vrebajući promatra. U njegovu je pogledu otkrio prikriven prezir i odmah je svoj bijes okrenuo protiv Wooda.

— Hej, Woode — zarežao je. — Ja znam već prilično dugo što ti misliš o meni. Ali ja ću odigrati svoju igru do zadnje karte. Ako dobijem, možda ću jednog dana sve zaboraviti. Ali nisam baš isiguran da ćeš ti to živ dočekati. — Podrugljivo se smijao. Onda je svoje žute oči upravio na Bena Milsa.

— Ti uzmi pušku i podi do ruba šume. Snijeg je prestao padati. Možda još netko ide za našim tragom.

Oči Bena Milsa nekoliko sekundi lutale su između Wooda i Reea. Onda bez riječi kimne i ustane.

Hough Wood i Daniel Ree neko su vrijeme šutke sjedili uz vatru. Ponekad bi im se pogledi sreli. Svaki put Ree se zlobno iskesio.

Kad je Ree ustao, i Wood se trznuo, no onda je zastao vidjevši da Ree ide prema Maureen. Spustio se kraj nje i stao je prvo polako a onda bezobzirno drmati.

I Ring Ivey ga je promatrao. I sâm je mislio da bi samo

čudo moglo spasiti Maureen i njega. On je svezan, a desna mu je ruka slomljena.

Stradao je, a sve zbog jedne klopke za vuka.

— Ree — reče on muklo — možeš me rezati na komade, ali budi čovjek i pusti moju ženu na miru. To te neće usrećiti. U ovoj zemlji muškarac ne smije nekažnjeno posegnuti za ženom. Jednog dana...

— Ušuti, Ivey. Ja točno znam što radim. Prije nego što te sjurim u pakao, želim da znaš: Ja te mrzim, Ivey, jer ti pripadaš drugoj vrsti ljudi. Ona je tebe odmah zavoljela i brzo ti je poljetjela oko vrata. Dobro, a sad ću ti reći zašto ja progonim Maureen. Nije to samo zbog tog što sam se zakleo da ću je jednog dana imati — o ne! Postoji i još jedan drugi razlog.

Zadnje riječi slavodobitno je izustio. Zaboravio je da je trenutak prije htio probuditi Maureen. Čučao je kraj nje i gledao u Ringa.

— Čim svane proljeće, ja ću je uzeti za ženu. Ona će se morati vjenčati sa mnom, jer, znaj, Ring Ivey, ona je, naime, vrlo bogata. Ti si se oženio bogatom ženom, a nisi to znao. Ne zna ni ona sama. Na kraju ja ću uzeti za ženu bogatu udovicu. Oha, kako ti se to sviđa, Ivey?

Ringovo se mršavo i tvrdo lice trznulo.

— Ti si poludio, Ree — reče on.

Dugo i usko Reeovo lice se izobličilo. Oči su mu plamtjele. Kesio se tako da su mu se brkovi razmakli i pokazali se zubi.

Zatim je podrugljivo mahnuo glavom prema Houghu Woodu.

– Neka ti on kaže. Hej, Wood, ispričaj mu tu pripovijest. Ja ću ga dotle gledati u oči da uživam u njegovom očaju.

Psićući, on je te riječi doslovce ispljuvao kroz svoje snažne zube. Ring brzo pogleda Wooda u oči. On se čudno smijao i lagano kimnuo glavom. Glas mu je zvučao mirno.

– Da, Ring Ivey – mi smo svi došli iz Lincoln-Countyja. Ti si sigurno mnogošta čuo o tamošnjem ratu. Tada je u Countyju bilo mnogo kradljivaca stoke. I sami rančeri krali su jedni drugima stoku. Nitko nije prezao od toga, sve dok stvar nije prevršila mjeru. Nastao je lom. Ja sam tada pristupio bandi Billyja Kida. Sa mnom je pošla djevojka preodjevena u momka. Uskoro smo se obogatili. Ali kad su ubili Billyja Kida, pomoću najprostijeg trika, stali su nas ostale goniti kao zečeve. Morrellovi su pripadali onima koji su nas gonili. U ratu su osiromašili. Ubili su moju djevojku dok je jahala. Daniel Ree, ja i još nekoliko ljudi uspjeli smo pobjeći iz Countyja. Poslije smo napali poštansku kočiju. Nismo ugrabili mnogo. Činilo se da se prepad nije isplatio. No Daniel Ree je pomnije zavirio u poštansku torbu. Našao je tamo debelo pismo, adresirano na Miss Maureen Morrell. Pismo je putovalo već nekoliko tjedana i...

Prekinuo je pričanje, jer se Daniel Ree opet stao glasno cerekati.

– Ja ću ti sada pročitati pismo, Ivey. Slušaj me dobro, tako da znaš što si mogao spriječiti da nisi upao u vučju klopku!

I opet se cerio. Onda je stao čitati na glas.

– Sweetwater, dana 12. siječnja 18.

Draga Maureen,

Ti me se, djevojko, sigurno više ne sjećaš. Ja sam uzeo za ženu sestru tvoje majke i odveo je u daleki Wyoming. Ja sam tvoj ujak Lee Scott, koji se u vašoj obitelji vjerojatno nije mnogo spominjao. Kad sam se protiv volje njenih roditelja oženio sestrom tvoje majke, bio sam siromašan kauboj. Odselio sam se sa svojom mladom ženom u Wyoming. Nisam požalio.

Imao sam najbolju ženu. Usrećila me.

Pronašao sam zlato u planinama Sweetwatera i pokraj pritoka rijeka Sweetwater. Kupio sam goveda i sagradio ranč. To je najveći ranč u cijelom Countyju.

Imao sam sreće u svim stvarima koje sam poduzeo. Polovica Sweetwatera je moja, a pripala mi i sva zemlja prema sjeveru sve do Wind River Rockyja.

Zašto ti to pišem, djevojko?

Ja sam, eto, s tvojom tetkom bio vrlo sretan. Ona je umrla. Dok to pismo stigne do tebe, vjerojatno ću i ja već biti s njome, iako baš nisam siguran da će me pustiti u nebo.

Nismo imali djece. Tako je bilo sudeno. Ta je nesreća progonila tvoju tetku. Ja sam ipak bio sretan s njome.

Ti si naša nasljednica, djevojko. Ja te i ne poznajem, ali tvoja je tetka tako htjela. Ti si jedina dje-

vojka u našem rodu. Ona se stalno brinula da bi ti se moglo dogoditi isto što i njoj: naime to, da se udaš za kakvoga siromašnog kauboja. Mi znamo kako je to, jer smo proživjeli nekoliko teških godina. Ona je htjela da te sačuva od nedaća. Ako slučajno voliš kakvoga lijepog, divljeg, dobrog i siromašnog kauboja, onda se udaj za njega i preuzmi nasljedstvo.

Ja, tvoj ujak, želim ti mnogo sreće.

Tvoj ranč, djevojko, koji samo tebi i tebi jedinoj pripada, čuva šerif Sweetwatera. On će sigurno postati vaš prijatelj.

Mnogo sreće, djevojko. Pozdravljam te i u ime tvoje tetke Mabel, koja mi sigurno gleda preko ramena i smije se nad ovim pismom.

Lee Scott

Rančer »Bar-S«

i mirovni sudac Sweetwatera.

Polako, cereći se i slavodobitno, pročitao je Daniel Ree cijelo pismo. Onda je podigao glavu.

– Ja sam taj divni, divlji i siromašni kauboj koji će se oženiti Maureen i s njome postati vlasnik najvećeg ranča. Možeš misliti da ću do proleća uspjeti tako pokoriti Maureen...

– Ti huljo! – prošapta Ring.

Daniel Ree se samo glasno nasmej.

– Upravo to sam htio. Zato sam ti i pročitao pismo. Tako da misliš na sve to kad budeš odlazio u pakao. Ti si čvrst čovjek. Ali spoznaja da ću ja ostati s tvojom ženom i uživati u bogatstvu, ta spoznaja učiniće ti smrt još težom. A imam i još jedno pismo, i to od šerifa. Poslušaj dobro.

Šerif Jack Tomson

Sweetwater

in Wyoming

Sweetwater, dana 19. veljače 18..

Vrlo poštovana gđice Maureen Morrell!

Ja vam mogu samo javiti da je sve u redu i da je vaše imanje u dobrim rukama, jer ja sam prijatelj Leea Scotta. Pokopao sam ga u vrtu kraj njegove žene. Ostajem i dalje njegov dobar stari prijatelj. Spreman sam vam stoga pričuvati ranč dok vi, gđice Maureen Morrell, jednog dana ne stignete sa suprugom, budućim rančerom.

Veselit će me ako taj veliki ranč dođe u ruke novog, mladog gospodara, jer sam i ja već u godinama.

Možda bih vam mogao biti ujakom umjesto moga dragog Leea.

To bi bilo divno!

Jack Tomson
šerif Sweetwatera

Još uvijek keseći se, Daniel Ree podigne glavu. Slavodobitno je gledao Ringu u oči i uživao. Blistao je od paklenog zadovoljstva. Ringu su se suzile oči. Lice mu se skamenilo. Stisnuo je zube. Vidjelo se kako mu igraju mišići na obrazima. Toliko se uspio savladati da nije ni opsovao. Samo je brže disao. Onda reče sasvim razgovjetno:

– To ti nikad neće uspjeti. Prije ćeš stići u pakao. Mora postojati neka pravda na ovom svijetu. Ti ćeš je...

Zašutio je, jer se Maureen naglo probudila i sjela. Vjerojatno je već neko vrijeme bila budna. Zbacila je pokrivače. Nedaleko od nje ležao je opasač Ringa Iveya s oružjem. Kad su banditi onesviještenog Ringa donijeli do vatre, uzeli su i njegov kolt. Dok su ga vezali, skinuli su mu opasač i opet stavili unutra oružje.

To je dobar revolver, s drškom od žute slonove kosti. Možda je razbojnicima bilo žao da ga ostave na

podu gdje bi zarđao. Takvoj vrsti ljudi oružje je vrlo važno. Dobar kolt cijene isto toliko koliko i dobrog konja. Zato su Ringov opasač s oružjem pomno složili između ostale prtljage.

Maureen je uspjela proći kraj Daniela Reea. Već je uhvatila za držak revolvera i izvukla ga do polovice iz opasača. Onda ju je Daniel Ree udario. Šakom ju je udario po ruci. Revolver je pao na pod.

Ree je stao kleti i uhvatio ju je za kosu. Povukao ju je za kosu u stranu i udario je po licu.

Hough Wood opsuje i skoči.

— Do vraga, Ree! To neću gledati... jer...

Izvukao je revolver ali nije stigao dovršiti rečenicu. Odnekud je prasnuo hitac. Ree je gurnuo Maureen na pod i osvrnuo se. Bijesno je pogledao Wooda.

— Poslije ćemo se razračunati, Wood!

— Dakako! — prosikta Wood i požuri se sakriti iza drveta.

Maureen pužući pride Ringu. Razbojnici uopće nisu pazili na nju. Skrivali su se iza stabala i gledali prema rubu šume.

Po njihovom mišljenju to je jedino mogao pucati Ben Mils, njihov stražar. Prolazile su minute. Maureen je čučala kraj Ringa nastojeći mu odvezati ruke. Nakon nekoliko pokušaja pronašla je prvi uzao i trudila se da ga odriješi.

Pri tom je pogledavala Ringu u oči. U njezinom je pogledu hrabrost očajnika. Zna da ima samo nekoliko sekundi na raspolaganju. Tada će je otkriti Daniel Ree i otjerati.

I doista, već se čuo njegov promukli glas.

— Mići se od njega! Uskoro će stvar okončati i onda...

Zašutio je podigavši kolt. Cijev je uperio na Ringa.

Maureen naglo zadržće, očajno zajeca i baci se u stranu.

Daniel Ree bio je zaokupiran mnogim drugim stvarima. Začuli su se šumovi. Neki je čovjek teškim korakom prolazio kroz šumu kao da nosi težak teret. Ree i Wood vrebali su s napetim koltovima. Onda su ugledali čovjeka. Nosio je preko ramena mrtvo tijelo i probijao se s tim teretom između stabala. Grane su ga zadržavale. Snijeg je padao s krošanja i zasipao čovjeka s tim neobičnim teretom. Daniel Ree i Wood ustanu i spuste oružje.

— To je Ben Mils — on je ubio nekog momka i sad ga nosi da ga vidimo — zadovoljno će Daniel Ree.

Hough Wood zovne:

— Hej, Mils! Ima li ih još u blizini?

Nije dobio odgovora. Ali zato je tobožnji Ben Mils zbacio s ramena teško tijelo i podignuo prignutu glavu koju je dotad posve zakrivao stetson šesir.

To nije bio Ben Mils.

Lice koje su ugledali bilo je tamno i mršavo, lice snažnog čovjeka. Na uhu je imao zalijepljen veliki flaster.

Bruce Ivey! On je navukao stražarev kaput i šesir. Zbog toga ga je u polutami šume Hough Wood zamijenio s Ben Milsom. Ben Mils je mrtav.

Daniel Ree cikne od jada. Htio je upotrijebiti kolt, no meci su već letjeli oko njega.

Dok je pucao, Bruce je kleknuo. Još je tripot opalio u Daniela Reea, a onda ga je olovo Hougha Wooda bacilo u stranu. Prevrnuo se, pa ipak je još jednom potegnulo oružje

svakog petka

POLDARK

roman u nastavcima ima

i naciljao. Dok je okidao, još je dobio jedno Woodovo tane, ovaj put u prsa. Trznuo se, no zatim se uspio malo pridići i ispalio zadnji hitac. No taj je metak mogao prištedjeti.

Wood je bio mrtav u onom trenutku kad je njegov drugi metak pogodio Brucea Iveya.

Maureen je očajno kriknula i poletjela do vatre. Tamo je našla nož, kojim je oslobodila Ringa. Onda je poletjela prema Bruceu.

Ležao je na leđima i gledao je otvorenih očiju. Ona mu stavi glavu na svoju suknju.

– Bruce, Bruce, Bruce – tepala mu je tiho.

– Hej, kako si, sestrice?

– Dobro sam, Bruce!

– Onda je sve u redu, onda je dobro! Ah, ja sam krenuo odmah iza Ringa. Našao sam svu silu tragova i mrtve ljude uz potok. Bilo je naporno. Moj konj je sustao, a ja nisam tako dobar pješak kao Ring. Naišao sam na stražara. Spavao je naslonjen na drvo. Stajao sam ispred njega kad je posegnuo za oružjem i... Oh, tamo je Ring! Čuj, Ring, je li sada sve u redu. Nikakve sjene ne prate više naš trag. Sada... možete... krenuti u... novu... zemlju. Nećete se morati... osvrutati. Nitko više neće za tvojim i Maureeninim tragom. Budi dobar, kauboju! Budi joj uvijek dobar, brate, jer ja je jako volim. Pozdravi Olivera. Ah, budite svi dobro.

Izdisao je. Maureen ga nježno poljubi.

– Hvala – promrmlja on. Bila je to posljednja njegova riječ. Bruce Ivey je bio mrtav. Krenuo je za svojim bratom Rockom.

Maureen plače. Njene suze kaplju na tamno Bruceovo lice, koje je sad izgubilo svoju oporost i izgleda

zadovoljno. Ring zdravom rukom zagrlji svoju ženu.

Ring je pripadao onoj vrsti muškaraca koji ne mogu plakati i iz tog razloga im je teže nadvladati bol. Suze isplakuju bol.

Nijemo je gledao lice svog brata. Bol mu je razdirala prsa.

– Bruce prenesi Rocku naše pozdrave – promrmlja muklo. – Bili ste dobri, kako je naš otac želio. Žrtvovali ste se za mene, Maureen i Olivera. Vi ste svojim životom platili što mi možemo dalje živjeti. Krenut ćemo u drugu zemlju, gdje nas nitko neće mrziti i gdje ćemo naći svoju sreću. Ja želim da moji sinovi budu tako dobri kao što ste vi bili. Bilo je lijepo, Bruce, jahati s tobom i s Rockom!

Ustao je i donio nekoliko pokrivača. Budući da mu je desna ruka bila slomljena, Maureen mu je pomagala. Pažljivo je zavila Brucea u pokrivače.

XXVI

Na brdima se topio snijeg. Potoci su nabujali i tekli obilato u rijeke. Vratile su se divlje guske. Posvuda se osjećalo proljeće. Oliver Ivey, blijed i mršav, sjedio je na toplom proljetnom suncu. Dick Evens mu pride i sjedne kraj njega na klupu. Sutjeli su neko vrijeme, a onda se Evens odvaži i reče:

– Za tri dana mi krećemo na put, Oliver. Što ti kaniš?

Oliver pogleda prema brdima u daljini. Onda pokaže rukom.

– Za tri dana ja ću odjahati tamo preko brda. Moram pronaći Brucea, Ringa – i Maureen. Možda su mrtvi. Svejedno ću ih tražiti. Želim bar naći mjesto gdje su poginuli. A moglo se dogoditi da su

ŽIVOT
ljubavni
roman izlazi
svakog tjedna
(u utorak)

LASO
western roman
izlazi
svakog tjedna
(u petak)

SIRIUS
biblioteka
znanstvene
fantastike
izlazi svakog 5.
u mjesecu

TRAG
biblioteka
kriminalističkih
romana izlazi
svakih 14 dana

ALAN FORD
super strip
izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)

POPAJ
strip-zabavnik
izlazi svakih
14 dana
(u ponedjeljak)

TOM I JERRY
Vrtrep-strip
za djecu izlazi
svakih 14 dana
(u srijedu)

morali prezimiti u brdima, jer prijelazi nisu bili prohodni, pa se u Laramie više nisu mogli vratiti.

Zašutio je. Evens kimne odobravajući. Bio je dirnut.

– Ako želiš, Olivero Ivey, platit ću ti dobro za vaše stado? – promrmlja.

– Pogodeno – kimne Oliver.

X XVII

Kad je četiri dana nakon toga Oliver jahao preko zapadnog prijevoja, osvrćući se kako bi našao prikladno mjesto za noćenje, ugledao je ispred sebe crvene jezike vatre što se svijetlila u sutonu.

Jahao je dalje u nadi da će sresti nekoliko kaubojja ili tragača za zlatom. Bila je već noć kad je stigao blizu vatre. Poviknuo je. Međutim, kad je začuo glas koji mu je odgovorio, gotovo je pao sa sedla.

– Ring! Ring! O svetog mu dima! Ti si Ring!

Urlao je u noć, podbo konja, a kad je stigao do vatre, bacio se sa sedla. Ring je stajao pred njime, velik, ali ozbiljan i mršaviji.

Stisnuli su si ruke, čvrsto gledajući jedan drugome u oči. Onda se Oliver okrenuo i Maureen mu je poletjela u zagrljaj. Poljubila ga je kao sestra brata. On je cvao od sreće i zadovoljstva.

Odjednom se trgnuo. Njegove su svijetlozelene oči poprimile zabrinuti izgled. Još malo prije veselo se smijao, a sada se uozbiljio.

Gledao je Ringa. Ring kimne.

– Da – reče. – Bruce je stigao u posljednji trenutak. Borio se i poginuo pošto je učinio sve što se moglo učiniti. Maureen je bila bo-

lesna. Ja sam bio slomio desnu ruku. Na svu sreću našli smo u blizini napuštenu kolibu traperu. Morali smo ovdje prezimiti. Moram ti izručiti Bruceove pozdrave, brate. Dok je umirao znao je da je sada sve u redu. Znao je da možemo mirno u novu zemlju i da nas neće slijediti ničija mržnja.

Začutio je zagledavši se čvrsto u razalošćene Oliverove oči. Maureen, koja je stajala kraj Olivera, umirivala ga je nježnim pokretima.

Dugo je Oliver stajao oborene glave. Kad je uspravio glavu, rekao je:

– U redu.

Pomilovao je Maureen po kosi, a onda se okrenuo i počeo rasedlati konja.

X XVIII

Jack Tomson je divan postariji čovjek. Četverouglast je, malen, krivonog, sijed i k tome još nosi šiljastu bradu. Kad je prije dva dana prvi put vidio Maureen, trgnuo se kao da ga je nešto ugodno iznenadilo. A onda su sijevnule njegove stare oči, oči starog sokola.

– Oho, djevojko! Ti si baš nalik na svoju tetku!

– Lako moguće – smijala se Maureen. – Ona i moja mati bile su blizanke. No, ja više nisam djevojka. Ovo je ovdje moj muž Ring Ivey.

Ali starom se šerifu nije žurilo. On nije skidao pogled s Maureen.

– Dijete, ja sam volio vašu tetku, dakako časno, jer je ona bila žena mog najboljeg prijatelja. Dakle, djevojko, znajte da mi se strašno svidate. Vi ste na vlas slična dragoj

Mabel, u koju sam se ja malo prekasno zaljubio! Gotovo bih najradije skinuo svoju šerifsku zvijezdu i izigravao ujaka na vašem ranču!

Zatreptao je pri tom očima kao da mu je u njih uletjela mušica.

– Pa uradite tako, ujače Jack – odgovori Maureen brzo i spontano.

– Hvala, djevojko – smijao se on, pun prevelike radosti. – Za pola godine istječe moj radni vijek. A onda ako još budemo u dobrim odnosima, ja ću doći i biti vaš ujak.

U tren oka pogled mu se razbistri i izoštri. Pogledao je Ringa Iveya.

– To je tvoj muž, djevojko?

– Da, ujače Jack!

– Taj ne izgleda loše, izgleda kao pravi stočar. Vrijedi li on što, djevojko?

– Ujače Jack – reče ona blago.

– Znala sam četvoricu braće. Bili su tako dobri kako samo kauboji mogu biti. Dvojica od njih su mrtvi.

Dva su ostala. Evo, to je moj muž. A ovaj drugi je njegov brat.

Jack Tomson već prije je prijazno kimnuo Ringu i Oliveru. Ali pružio im je ruku tek kad je čuo sve što je Maureen rekla.

– Bio sam zabrinut zbog tebe – progunda. – Vjeruj mi, sada sam miran, jer svi ste vi dovoljno dobri da preuzmete predivan ranč mog prijatelja. Vi ste upravo od prave vrsti ljudi. To mi je drago!

To se, dakle, dogodilo prije dva dana.

Sada su se u krasnom »oldtimeru«¹ dovezli gore do prijelaza i gledali odozgo na svoj budući ranč. Bili su sretni.

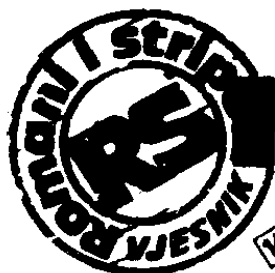
Bili su dobri i dobro ih je stiglo. Oni će dobri i ostati.

Zaboravit će sve što je ostalo iza njih. Ništa ih više neće progoniti, nikakvo zlo iz prošlih dana. Pred njima je sretna budućnost.

I pred Oliverom.

U pripremi

Philip Ketchum:
JASTREBOVA LITICA

cijena 30 dinara

ZIMA 78

144 stranice

MAGAZIN

LJUBAVNE PRIČE

Zakašnjelo oslobođenje, Bez žaljenja, Zapalimo kresove

KRIMI PRIČE

Malloryjev ubojica, Da, dragi, Napad na blagajnika

HITCHCOCK PRIČE

Silijepa pravda, Nezaboravno sjećanje

KRATKE PRIČE

Na kokosovoj palmi, Djevojka s plakata, Nakon dvadeset godina, Nafta, Zatvor i Katherine Hepburn

SF PRIČE

Helen O'Loy, Poš'o kralj na vojnu...

WESTERN PRIČE

Vrell dan

STRIPOVI

Jerry i Mrvica, LJUBITELJ TELEVIZIJE, Rip Kirby, SUDBONOSNA SLIKA, Ljubavni strip, SAMO TI, PAHULJICE, Krimi strip, TRKA ZA ŽIVOTOM, Tom i Jerry, JEDNOG DANA., Jacovitti, CIK CAK i Krijumčari makarona, Popaj, AH, TA DJECA!, Pink Panther, NEPOSLUŠAN PAS

HUMOR

**POTRAŽITE NAS
na svim kioscima**

SVAKOM ČITAOCU POKLANJAMO

ZNAČKU

*...i mene ćeš naći u
strip ~ zabavniku za djecu i odrasle*

